

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра іноземних мов

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
МЕДИЧНИХ ЗВО

ЗАПОРІЖЖЯ

2020

*Методичний посібник рекомендовано до видання Центральною методичною радою
Запорізького державного медичного університету
(протокол № від _____ 2020 р.)*

Рецензенти:

І.В.Мельник декан II міжнародного факультету, канд. фарм.наук, доцент кафедри токсикологічної та неорганічної хімії Запорізького державного медичного університету.

О.Д.Турган – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри культурології та українознавства ЗДМУ

Автори-укладачі:

Л.В. Сазанович - канд. філол. наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов Запорізького державного медичного університету.

Ю.В. Орел-Халік - канд. пед. наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов Запорізького державного медичного університету.

Ю. С. Скрипник – канд. філол. наук, старший викладач кафедри іноземних мов Запорізького державного медичного університету.

С14 Організація самостійної роботи студентів медичних ЗВО / Л. В. Сазанович, Ю.В. Орел-Халік, Ю.С. Скрипник. – Запоріжжя: [ЗДМУ], 2020. – 122 с.

Методичний посібник для викладачів містить теоретичне обґрунтування створення системи самостійного навчання студентів, а також практичні рекомендації до її систематизації та організації згідно з нормативно-правовою базою документів. Методичний посібник є однією з форм допомоги викладачам у проведенні та організації самостійної роботи студентів всіх спеціальностей денної та заочної форми навчання в рамках вивчення курсів “Латинська мова та медична термінологія”, “Латинська мова та фармацевтична термінологія”, “Іноземна мова” та “Іноземна мова за професійним спрямуванням.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....

.

I. МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ СТВОРЕННЯ СИСТЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ ЗВО.....

1.1. Форми та методи самостійної роботи на кафедрі іноземних мов.....

..

1.2. Мета, завдання та функції самостійної роботи студентів на кафедрі іноземних мов

.....

1.3. Види самостійної роботи студентів на кафедрі іноземних мов.....

1.4. Структура навчально-методичного комплексу дисципліни кафедри іноземних мов

.....

II. РЕАЛІЗАЦІЯ МЕТОДИЧНИХ ЗАСАД СТВОРЕННЯ СИСТЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ.....

.....

2.1. Організація самостійної роботи студентів з оволодіння мовленнєвими та мовними компетентностями.....

2.2. Контроль рівня сформованості мовленнєвих та мовних компетентностей.....

..

2.3.1. Змістові складники організації самостійної роботи студентів очного відділення.....

2.3.1.1. Групова самостійна робота студентів (СРС).....

2.3.1.1. Індивідуальна самостійна робота студентів.....

2.3.2. Змістові складники організації самостійної роботи студентів
заочного
відділення.....

2.3.3. Змістові складники самостійної роботи у режимі on-
line.....

2.3.3.1 Методи контролю on-line
курсів.....

2.3.3.2. Критерії оцінювання
.....

ІІІ. ТИПИ САМОСТІЙНИХ ЗАВДАНЬ ТА ЇХ ЗМІСТОВЕ
НАПОВНЕННЯ.....
...

3.1.1. Вимоги до виконання самостійної роботи: анотування та
реферування тексту.....

3.1.2. Вимоги до виконання самостійної роботи: самостійне
опрацювання лексичного матеріалу.....

3.1.3. Вимоги до виконання самостійної роботи: позааудиторне
читання текстів за фахом.....

3.1.4. Вимоги до виконання самостійної роботи: створення
презентацій.....
.....

3.1.5. Вимоги до виконання самостійної роботи: підготовка доповіді

3.2. Типи контрольних самостійних завдань.....

3.2.1. Правила складання та оцінювання домашніх контрольних
робіт (ДКР)
.....

3.2.2. Типи завдань у складі
ДКР.....

3.2.3. Критерії оцінювання
ДКР.....

3.2.4. Правила рецензування
ДКР.....

3.3. Правила складання завдань до заліку та вимоги до їх оцінювання

3.3.1. Правила створення, регламент проведення та критерії
оцінювання для дисциплін “Латинська мова та медична
термінологія” та “Латинська мова та фармацевтична термінологія”
.....

3.3.1.1. Оцінювання залікового контролю засвоєння модуля з
дисципліни “Латинська мова та медична термінологія”

3.3.1.2. Оцінювання залікового контролю засвоєння модуля з
дисципліни “Латинська мова та медична термінологія”
.....

3.3.1.3. Приклад завдань для залікового контролю з дисципліни
“Латинська мова та фармацевтична термінологія” для студентів
заочної форми
навчання.....

3.3.2. Правила створення, регламент проведення та критерії
оцінювання для дисциплін “Іноземна мова” та “Іноземна мова за
професійним спрямуванням”

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ
ЛІТЕРАТУРИ.....

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ
ДЖЕРЕЛ.....

ПЕРЕДМОВА

Методичний посібник створено для викладачів, що працюють зі студентами денної та заочної форми навчання I та II курсів спеціальностей 221 «Стоматологія», 222 «Медицина», 224 «Технології медичної діагностики та лікування» спеціалізація «Лабораторна діагностика», 227 «Фізична терапія, ерготерапія», 228 «Педіатрія», 226 «Фармація, промислова фармація» та 226 «Фармація, промислова фармація» освітня програма «Технологія парфумерно-косметичних засобів та викладають дисципліни “Латинська мова та медична термінологія”, “Латинська мова та фармацевтична термінологія”, “Іноземна мова” та “Іноземна мова за професійним спрямуванням” з метою допомоги в організації самостійної роботи студентів.

Основне завдання сучасної вищої освіти полягає у формуванні особистості фахівця, здатного до саморозвитку, самоосвіти, інноваційної діяльності. Самостійна робота студентів є однією з найважливіших складових освітнього процесу. Незалежно від отриманої професії і характеру роботи будь-який початківець фахівець повинен володіти фундаментальними знаннями, професійними вміннями та навичками діяльності свого профілю, досвідом творчої та дослідницької діяльності за рішенням нових проблем, досвідом соціально-оціночної діяльності.

Всі ці складові освіти формуються саме в процесі самостійної роботи студентів, так як передбачає максимальну індивідуалізацію діяльності кожного студента і може розглядатися одночасно і як засіб удосконалення індивідуальності.

В широкому сенсі під самостійною роботою розуміють сукупність всієї самостійної діяльності студентів як в навчальній аудиторії, так і поза нею, в контакті з викладачем і в його відсутність.

Основним принципом організації самостійної роботи студентів є комплексний підхід, спрямований на формування навичок репродуктивної і творчої діяльності студента в аудиторії, при позааудиторних контактах з викладачем на консультація та домашній підготовці.

Зміст самостійної роботи студентів ЗДМУ регламентовано “Положенням про робочу програму навчальної дисципліни”, в якому передбачено, що самостійна робота студента з конкретної дисципліни може складатися з наступних компонентів: – опрацювання теоретичного матеріалу; – підготовка до практичних (лабораторних); – підготовка до семінарських занять; – підготовка до контрольних робіт; – виконання домашніх практичних завдань впродовж семестру; – підготовка та участь у наукових конференціях; написання рефератів; презентацій в Power Point тощо; – самостійне вивчення тем та питань, які не викладаються під час аудиторних занять; – переклад іноземних текстів; –написання історії хвороби; Характеристику видів самостійної роботи студента слід подавати в таблиці з зазначенням кількості годин на її виконання. При складанні плану самостійної роботи необхідно враховувати загальний обсяг годин, що відводиться на самостійну

роботу з дисципліни, види самостійної роботи, що плануються для виконання студентом, загальний тижневий бюджет часу студента (45 академічних годин). Навчальний матеріал дисципліни, передбачений робочою програмою для засвоєння студентом у процесі самостійної роботи, вноситься на підсумковий контроль разом з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні аудиторних занять [17; п. 2.2.5.].

I. МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ СТВОРЕННЯ СИСТЕМИ

САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ ЗВО

1.1. Форми та методи самостійної роботи студентів на кафедрі іноземних мов

На кафедрі іноземних мов викладаються наступні дисципліни: “Латинська мова та медична термінологія”, “Латинська мова та фармацевтична термінологія”, “Іноземна мова” та “Іноземна мова за професійним спрямуванням”. Обсяг самостійної роботи визначається Робочою програмою дисципліни, але становить не менше половини бюджету часу студента за весь період навчання.

Форми та методи самостійної роботи як виду навчальної діяльності, спрямовані на формування пізнавальних здібностей студентів, їх спрямованість на безперервну самоосвіту й тісно пов'язані між собою. Форми навчання відображають організаційну складову освітнього процесу.

Форми самостійної роботи розподіляються на індивідуальні, групові та масові. *Індивідуальна* самостійна робота студентів на кафедрі іноземних мов ЗДМУ передбачає підготовку реферативного повідомлення або доповіді з подальшим виступом на засіданні клубу *Lingua*, підготовку науково-дослідницької роботи з презентацією для участі в конференції молодих вчених; участь в олімпіадах тощо.

Групова СРС передбачає проектне навчання, навчання у співпраці, групові консультації, факультативні заняття тощо. *Масова СРС* спрямована на проектне та програмоване навчання.

Форми самостійної роботи студента можуть відрізнятися в залежності від мети, характеру, дисципліни, обсягу годин, визначених навчальним планом: підготовка до практичних і лабораторних занять; вивчення навчальних посібників; вивчення автентичних історій хвороб, вивчення в рамках програми курсу тем, які не розглядаються на практичних заняттях; написання тематичних доповідей, анотування наукових статей; написання контрольних та лабораторних робіт.

Зміст аудиторної та позааудиторної самостійної роботи студентів визначається відповідно до рекомендованими видами навчальних завдань, представленими в робочій програмі навчальної дисципліни. Протягом практичних занять в аудиторіях студент самостійно виконує контрольні і лабораторні роботи, лексико-граматичні, тестові завдання. На консультаціях, в контакті з викладачем поза рамками аудиторних занять, студент працює над навчальними питаннями або ліквідує заборгованості.

1.2. Мета, завдання та функції самостійної роботи студентів на кафедрі іноземних мов

Основною **метою** самостійної роботи студентів є поліпшення професійної підготовки майбутніх фахівців, спрямоване на формування системи знань, умінь і навичок, які вони могли б самостійно застосовувати під час практичної діяльності.

Мета самостійної роботи студента – осмислено і самостійно працювати спочатку з навчальним матеріалом, потім з науковою інформацією, закласти основи самоорганізації і самовиховання з тим, щоб прищепити вміння надалі безперервно підвищувати свою професійну кваліфікацію.

Протягом виконання самостійної роботи студент повинен навчитися усвідомлено працювати (спочатку з навчальним матеріалом, а згодом і з науковою інформацією), щоб у подальшому безперервно підвищувати свою кваліфікацію.

Самостійну роботу студентів можливо розподілити на керовану викладачем самостійну роботу і власне самостійну роботу. Перший рівень передбачає наявність спеціальних методичних вказівок, виконуючи які, студент набуває знань, умінь і навичок, удосконалює їх, накопичує досвід практичної діяльності. Вирішальна роль при цьому належить викладачеві, який має враховувати наявний досвід, риси характеру, індивідуальні здібності конкретної особистості.

Під час організації СРС викладачі вирішують такі **завдання**:

- поглиблення і розширення знань студентів;
- формування у них інтересу до навчально-пізнавальної діяльності;

- навчання прийомів процесу пізнання;
- розвиток самостійності, активності, відповідальності, а також пізнавальних здібностей.

Самостійна робота допомагає студентам:

1) оволодіти знаннями:

- читання тексту (підручника, першоджерела, додаткової літератури і т.д.);
- складання плану тексту, графічне зображення структури тексту, виписки з тексту і т.д;
- робота зі словником;
- навчально-методична та науково-дослідна робота;
- використання комп'ютерної техніки та Інтернету та ін.

2) закріплювати і систематизувати знання:

- обробка тексту, повторна робота над навчальним матеріалом підручника, першоджерела, додаткової літератури;
- підготовка плану усного і письмового повідомлення;
- складання таблиць для систематизації навчального матеріалу;
- підготовка відповідей на контрольні питання;
- заповнення робочого зошита;
- аналітична обробка тексту;

- тестування та ін.

3) формувати вміння:

- рішення ситуаційних завдань і вправ за зразком;

- рішення професійних кейсів і варіативних завдань;

- підготовка до контрольних робіт;

- підготовка до тестування; Контроль результатів самостійної роботи студентів здійснюється в межах часу, відведеного на обов'язкові навчальні заняття і позааудиторну самостійну роботу студентів з дисципліни, може проходити в письмовій, усній або змішаній формі.

У ЗДМУ створено різноманітні умови для зародження самостійної думки, пізнавальної активності студента пов'язаний з самостійною роботою. Згідно пункту 7.7. “Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у Запорізькому державному медичному університеті” для самостійної роботи студентів запроваджено електронні ресурси: АСУ, RАTOS, Moodle, онлайн курси на платформі EdX, що містять навчальні та методичні матеріали з усіх дисциплін. Забезпеченість навчально-методичними матеріалами електронних ресурсів для кожної навчальної дисципліни відповідає встановленим нормативам.

1.3. Види самостійної роботи студентів на кафедрі іноземних мов

Робочими програмами дисциплін, що викладаються на кафедрі іноземних мов передбачено два види самостійної роботи за місцем виконання: **аудиторна** - самостійна робота виконується на навчальних заняттях під

безпосереднім керівництвом викладача і за його завданням та **позааудиторна** - самостійна робота виконується студентом за завданням викладача, але без його безпосередньої участі.

Самостійна робота може здійснюватися **індивідуально або групами** студентів в залежності від мети, обсягу, конкретної тематики самостійної роботи, рівня складності та рівня вмінь студентів.

1.4. Мета створення та структура електронного навчально-методичного комплексу з дисциплін (ЕНМКД) кафедри іноземних мов

Електронний навчально-методичний комплекс з дисципліни (ЕНМКД) – це сукупність навчально-методичних документів, що покликані забезпечити організаційну та змістову цілісність форм та засобів навчального процесу.

Мета створення ЕНМКД – систематизація матеріалу навчальної дисципліни, покращення її методичного забезпечення, підвищення ефективності та якості занять, надання студентам методичної допомоги в засвоєнні навчального матеріалу, коректне планування та організація СРС і контролю знань студентів. ЕНМКД розробляється на основі кваліфікаційної характеристики, навчального плану, навчальної програми та робочої навчальної програми.

Структура ЕНМК дисциплін «Іноземна мова», «Іноземна мова професійного спрямування», «Латинська мова та медична термінологія», “Латинська мова та фармацевтична термінологія” очної та заочної форм навчання

1. Примірна програма
2. Робоча програма дисципліни
3. Календарно-тематичний план
4. Робочий навчальний план
5. План самостійної роботи
6. План індивідуальної роботи
7. Методичні розробки кафедри
8. Матеріали поточного контролю
9. Матеріали підсумкового контролю
 - Домашні контрольні роботи (ДКР) – для заочної форми навчання 5 та 5,5 років
 - Матеріали до диференційованого заліку - для очної та заочної форми навчання
10. Методичні рекомендації для викладачів до проведення практичних занять
11. Список використаних джерел та список рекомендованої літератури

*Зміст документів НМК навчальних дисциплін «Іноземна мова»,
«Іноземна мова професійного спрямування», «Практикум з
іншомовного професійного
спілкування» заочної форми навчання*

1. Примірна програма дисципліни. Програма визначає роль і значення дисципліни, що викладається, у підготовці та майбутній професійній діяльності фахівця, характер навчально-пізнавальних проблем і завдань, що покликані сприяти його становленню; зміст навчання з обраної дисципліни;

очікувані результати навчання та систему умінь, якими повинні оволодіти студенти, а також рівні їх сформованості. Навчальні програми розробляються згідно з вимогами відповідних освітньо-професійних програм підготовки фахівців та навчальних планів. Основною характеристикою навчальної дисципліни є - інформація про напрям підготовки, - спеціальність, - освітньо-кваліфікаційний рівень, - курс, семестр, - характер дисципліни (нормативна чи вибіркова), - кількість кредитів (годин) на її вивчення, 6 - кількість змістових модулів, - аудиторних та позааудиторних годин; - форми контролю. У навчальній програмі необхідно чітко сформулювати: - мету, - завдання та предмет дисципліни відповідно до її змісту; - структурно-логічне місце дисципліни у освітньому процесі підготовки фахівців, - що повинен знати і уміти здобувач вищої освіти після вивчення цієї дисципліни. Опис кожної теми здійснювати у відповідності до переліку питань, що передбачені для проведення лекційних, семінарських, практичних (лабораторних) занять, самостійного вивчення курсу.

2. Робоча програма, яка розробляється на основі примірної і є нормативним документом вищого закладу освіти. Робоча програма розробляється для кожної навчальної дисципліни відповідно до навчального плану. У робочій програмі відображаються конкретний зміст навчальної дисципліни, тематичний план, послідовність та організаційно-методичні форми її вивчення, обсяг часу на різні види навчальної роботи за відповідними модулями, засоби і форми поточного

і підсумкового контролю, пакет документів для його здійснення, перелік рекомендованої літератури. Слід зазначити, що основними принципами побудови робочої програми є такі: відповідність змісту освіти сучасним досягненням науки; відповідність соціальним цілям підготовки фахівців; наступність у вивченні навчальних дисциплін; генералізація навчального матеріалу довкола провідних ідей і наукових теорій розвантаження програм від другорядного матеріалу; забезпечення взаємозв'язку науки і практики; забезпечення взаємозв'язку між навчальними дисциплінами.

3. Календарно-тематичний план – це розподіл у часі окремих тем з урахуванням кількості годин, що визначаються програмою на кожен тему, кількості тижневих годин (визначених навчальним планом) і розкладу занять. Тематичний план – визначає послідовність тем, основних видів роботи на занятті.

4. Робочий навчальний план — один з [нормативних](#) документів закладу вищої освіти, за допомогою якого здійснюється організація навчального процесу. Робочий навчальний план містить у собі розподіл залікових кредитів в межах дисципліни, графік навчального процесу, а також план навчального процесу за семестрами, який визначає перелік та обсяг вивчення навчальної дисципліни, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, форми проведення поточного та підсумкового контролю.

5. План самостійної роботи студентів -- складається на основі Робочої навчальної програми дисципліни. Він передбачає: - визначення в темах кожного кредиту кожної теми дисципліни питань, що виносяться на СРС,

із посиланнями на основну та додаткову літературу; укладач має визначити мету та основні види індивідуальних завдань (рефератів, доповідей, презентацій тощо), тематику (перелік тем та завдань), а також вимоги до виконання й обсягу роботи із зазначенням кількості годин на СРС.

6. План індивідуальної роботи. Індивідуальна робота з навчальної дисципліни **кафедри іноземних мов** має бути організована відповідно до інтересів та здібностей кожного студента таким чином, щоби з'являлася внутрішня мотивація до навчання, самоконтролю, оволодіння новими знаннями, уміннями й навичками, вона вчить застосовувати їх у практичній діяльності, виявляючи активність, самостійність та ініціативність.

План роботи:

- підготовка студентів до всіх форм аудиторних занять;
- підготовка студентів до практичних занять, виконання домашніх завдань і лабораторних робіт;
- самостійне вивчення додаткових питань курсу;
- підготовка до контрольних робіт усіх видів.
- робота в бібліотеках, читальних залах, самостійна робота в комп'ютерних класах, самопідготовка.

7. Методичні розробки кафедри

- **«Методичні рекомендації до самостійної роботи з дисципліни».**
Традиційно самостійна робота студента є основним засобом

оволодіння навчальним матеріалом і виконується в позааудиторний час. Зміст самостійної роботи здобувача вищої освіти визначається робочою програмою навчальної дисципліни, методичними матеріалами, завданнями викладача.

- **«Методичні рекомендації до індивідуальних занять».**
Дидактика вищої школи визначає «індивідуальне навчальне заняття» як заняття, що проводиться з окремими студентами з метою підвищення рівня їх підготовки та розкриття індивідуальних творчих здібностей. Індивідуальні навчальні заняття організовуються за окремим графіком та можуть охоплювати частину або повний обсяг занять з однієї або декількох навчальних дисциплін. Індивідуальні навчально-дослідні завдання передбачають підготовку проектів, есе, звітів, складання порівняльних таблиць, схем тощо. Види індивідуальних навчальних занять, їх обсяг, форми та методи проведення, форми та методи поточного і підсумкового контролю визначаються робочою програмою навчальної дисципліни.

8. Матеріали поточного контролю - поточний контроль здійснюється в процесі вивчення дисципліни проводиться у терміни, визначені календарним планом.

Мета поточного контролю - перевірити ступінь і якість засвоєння матеріалу, що вивчається, визначити необхідність введення змін у зміст і методи навчання. В процесі поточного контролю оцінюється: повнота виконання завдань, рівень засвоєння навчальних матеріалів та окремих розділів дисципліни, робота з додатковою літературою, вміння й навички індивідуальних і групових презентацій, оволодіння практичними навичками аналітичної, дослідницької роботи, фінансових розрахунків та ін. Форма поточного контролю - усна або письмова.

Види поточного контролю:

- індивідуальний або груповий опитування;
- контрольна робота;

Види, кількість самостійної роботи, а також поточний контроль з кожної дисципліни визначає викладач. Матеріали поточного контролю всіх дисциплін кафедри затверджено на початку навчального року ЦМК. Вимоги до складання поточного контролю викладено на порталі кафедри.

9. Матеріали підсумкового контролю. Підсумковий контроль може проводитися у вигляді заліків або диференційованих заліків. Матеріали до проведення підсумкового контролю з кожної дисципліни кафедри розглядаються на засіданні кафедри, а потім затверджуються на засіданні Центральної циклової комісії з гуманітарних дисциплін.

- Домашні контрольні роботи (ДКР) для заочної форми навчання 5 та 5,5 років
- Матеріали до диференційованого заліку

9. Методичні рекомендації до проведення практичних завдань --
Практичне заняття – це вид навчального заняття, на якому викладач організовує детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом відповідно сформульованих завдань. Основна дидактична мета практичного заняття - розширення, поглиблення й деталізація наукових знань, отриманих здобувачами вищої освіти на лекціях та в процесі самостійної роботи і спрямованих на підвищення рівня засвоєння навчального матеріалу, прищеплення певних умінь і навичок, розвиток наукового мислення та усного мовлення студентів.

Перелік тем і зміст практичних занять визначаються робочою навчальною програмою дисципліни.

10. Список рекомендованої літератури -- це систематизований відповідно до тем навчальної дисципліни список бібліографічних описів різних видів видань, статей з наукових та фахових видань. Це розділ, який формує інформаційне поле дисципліни, створює її інформаційне середовище. До бібліографічного покажчика мають увійти навчальні, наукові, науково-популярні, виробничо-практичні та довідкові видання, які розкривають різноманітні аспекти тем навчальної дисципліни.

II. ТИПИ САМОСТІЙНИХ ЗАВДАНЬ ТА ЇХ ЗМІСТОВЕ НАПОВНЕННЯ

2.1. Організація самостійної роботи студентів з оволодіння мовленнєвими та мовними компетентностями

Зважаючи на брак часу на практичних заняттях СРС все більше стає важливою складовою підготовки майбутніх фахівців та вимагає активної та систематичної роботи. На аудиторних заняттях викладач повинен продемонструвати приклади навчальних матеріалів для подальшого їх самостійного опрацювання, пояснити студентам особливості роботи з такими завданнями та окреслити специфіку індивідуальної роботи. Самостійна робота студентів з дисциплін “Іноземна мова” та “Іноземна мова за професійним спрямуванням” повинна бути спрямована на розвиток різних видів компетентностей, а саме:

- комунікативної компетентності – здатності особистості застосовувати у конкретному спілкуванні знання мови, способи взаємодії з іншими людьми, навички роботи у групі, володіння різними соціальними ролями;
- фонетичної компетентності – здатності студента до коректного артикуляційного та інтонаційного оформлення своїх висловлювань і розуміння мовлення інших, яка базується на складній і динамічній взаємодії відповідних навичок, знань і фонетичної усвідомленості;
- лексичної компетентності – здатності студента до коректного лексичного оформлення своїх висловлювань і розуміння мовлення інших, яка є важливим чинником і передумовою оволодіння іншомовною комунікативною компетентністю;
- граматичної компетентності – здатності студента до коректного граматичного оформлення своїх усних і писемних висловлювань та розуміння граматичного оформлення мовлення інших, яка базується на взаємодії відповідних навичок і знань з англійської граматики.

Оволодіння компетентністю в аудіюванні

Для самостійної роботи з аудіювання необхідно пред'являти тексти на знайомому мовному матеріалі, допускаючи не більше 3 % нової лексики. Важливою є також довжина речень, оскільки доведено: максимальна кількість лексичних одиниць у фразі, яка сприймається на слух, складає 13. Речення, довжина яких складає 15-20 слів, є важкими для розуміння. У процесі СРС варто прослуховувати як монологічні, так і діалогічні повідомлення.

Основними вимогами до рівня сформованості компетентності в аудіюванні є:

- розуміння та розпізнавання фахової інформації в ході обговорень, дебатів, доповідей тощо;
- утримання інформації у пам'яті, об'єднання фактів в загальний контекст, розуміння суті повідомлення;
- розуміння обговорення проблем загальнонаукового та професійно-орієнтованого характеру;
- розуміння повідомлення та інструкції в академічному та професійному середовищі;
- розуміння наміру мовця;
- визначення позиції і точки зору мовця тощо[21].

Вправи для розвитку вмінь аудіювання повинні включати передслухання (створює базу для слухання, зняття можливих труднощів), слухання і після слухання (обговорення, осмислення почутого) [8, с. 183].

Механізми аудіювання потрібно розвивати починаючи з I у зв'язку з відносно низьким рівнем аудитивної компетентності студентів.

Тривалість звучання аудіо текстів для СРС повинна становити 3-5 хвилин. Поступово тривалість звучання потрібно збільшувати, практикуючи самостійне слухання аудіотекстів до 15 хвилин.

До вправ, спрямованих на розвиток механізмів аудіювання, які доцільно використовувати в самостійній роботі студентів можна віднести:

- прослуховування фрагмента тексту і визначення ключових слів;
- прослуховування фрагмента тексту і визначення, якій із запропонованих тем він відповідає;

- визначення теми, змісту за заголовком тексту, перевірка відповідей шляхом прослуховування аудіотексту;
- визначення теми аудіотексту за поданими ключовими словами, перевірка відповідей шляхом прослуховування аудіотексту;
- заповнення пропусків у реченнях, перевірка відповідей шляхом прослуховування аудіотексту;
- визначення теми чи основної ідеї тексту після прослуховування.

В подальшому завдання потрібно ускладнювати:

- визначення основної ідеї кожної смислової частини аудіотексту;
- прослуховування аудіотексту і визначення його ключових речень;
- визначення правильної послідовності текстових фрагментів та коректності інформації, що в них міститься;
- написання анотації (Summary) до прослуханого тексту.

Так, наприклад, завдання для студентів I курсу спеціальності «Фармація, промислова фармація» включає в себе дві частини: а) відповіді на запитання до аудіо матеріалу; б) ознайомче та пошукове слухання.

At the Chemist's Shop

The production and sale of drugs is a big business in many countries. Drugs affect and alter health. So they play a prominent role in society, as well as drug industry as a whole. This role includes discovery of new drugs, their development into useful therapeutic tools and production and distribution of existing medicines.

Nowadays most drugs are prepared by pharmaceutical manufacturers and are distributed to the chemist's shops or hospitals in suitable dosage forms. A chemist's shop is a specialized shop where drugs are compounded, dispensed, stored and sold. An average chemist's shop has a hall for visitors, departments for selling drugs and proper working rooms. There are usually two departments in a large chemist's shop. At the chemist's department one can have a medicine immediately, other drugs have to be ordered at the prescription department. A chemist's shop also has an assistant room, a room for washing, drying and sterilization, an analytical laboratory, a room for dispensing medicines, a room for storing. There are some requirements for the storage of drugs. The drugs for immediate use should be kept in refrigerators. Some drugs should be stored in cool place and protected from light. At the chemist's medicines are distributed according to the therapeutic effect: drugs for cough, cardiac medicines, drugs for headache, flu and cold, antihypertensive and antihypotensive remedies. Because of his knowledge the pharmacist should provide information required for the safe and effective use of both prescription and over - the - counter medications when supplying them to patients. The pharmacist serves as an information source of all aspects of drugs to his colleagues in the medical, dental and nursing professions. The personnel of a chemist's shop consists of a manager, who is the head of it, a dispensing pharmacist, who takes prescription and delivers drugs, a chemist controlling the prescription, a chemist – analyst controlling the effectiveness of the drugs prepared. There is also a pharmacist who is in charge of the supply of the necessary medications and its replenishing.

1. Answer the questions.

1. Why is drug industry a big business in many countries?
2. What kind of role do drugs play in society?
3. Where are most drugs produced nowadays?
4. How are they distributed?

5. What is a chemist's shop?
6. What departments and rooms does an average chemist's shop include?
7. What drugs are sold there?
8. What dosage forms do you know?
9. Where are drugs kept at the chemist's shops?
10. What information can pharmacist provide people with?

2. Use a suitable word.

A chemist's shop is _____ in which you can have all the prescriptions made up and buy all the necessary things when you are ill. There are three types of _____ in our country at present: municipal, hospital, private. All of them are licensed. You can also buy some _____ at chemist's stalls. The chemist's shop consists of several _____: chemist's, wholesale, stock-in-trade and prescription department. The prescription department provides medicines only by the doctor's _____. Ready-made _____ such as tablets, drops as well as injection solutions are usually given out immediately at a patient's request. If a patient needs some ointment, a tincture or powders he can order them and will get the prepared _____ in some hours.

Оволодіння компетентністю в говорінні

Формування навичок говоріння у студентів передбачає навчання як монологічному (непідготовленому, частково підготовленому та підготовленому), так і діалогічному мовленню. Під час СРС необхідно практикувати вправи для створення власного монологічного висловлювання, що складається з двох і більше речень. Це вправи умовно-комунікативні, комунікативні; рецептивно-продуктивні, продуктивні; з частковим

керуванням; з рольовим ігровим компонентом; без опор, із спеціально створеними опорами, із природними опорами; індивідуальні, парні [8, с. 196]. Більша увага, зазвичай, приділяється формі висловлювання з метою навчити студентів чітко формулювати думки. Такий підхід зумовлений специфікою навчання на I-II курсах, коли студенти активно оволодівають граматичним, фонетичним і лексичним аспектами мовлення.

Приклад вправ на формування навичок діалогічного мовлення для студентів медичних ЗВО.

Task 1. Play the dialogue and make up a similar one.

AT THE PHARMACY

- Good morning, may I help you?
- Could you please fill this prescription for me?
- Have you taken this medicine before?
- No I haven't.
- You have to take one pill three times a day for seven days.
- Are there any side effects?
- Yes. You may feel dizzy.
- What about precautions?
- Don't drive when you take this medicine.
- When will the prescription be ready?
- It'll be ready in a few minutes.

- I've also had a runny nose for a couple of days, can you recommend something?
- This decongestant is very effective, but be careful using it. It causes drowsiness and you shouldn't drink any alcohol when taking it.
- OK, I'll try it. I also need some band-aides and sun screen. Where are those?
- The band-aides are on aisle 3, on the left and the sun screen is on aisle 2, on the top shelf.
- Thanks.
- Will that be all?
- That should do it.
- That comes to \$34.56.
- That's expensive! Why so much?
- The prescription medication is expensive. It cost \$25.99. I may be able to get you a generic drug for about half that price, but I would have to consult your doctor first.
- No, that's OK. Don't bother.
- Here's your change. Have a good day.

Task 2: *Translate some useful expressions from the dialogue.*

1. May I help you? 2. I'd like to have this prescription filled. 3. What about precautions? 4. Can you recommend something? 5. Will that be all? 6. That's expensive! 7. to get smth for about_half the price 8. Don't bother. 9. Here's your change.

Ефективною в аспекті оволодіння вміннями монологічного мовлення у самостійній роботі студентів підготовкою рефератів та презентацій. Студенти очної форми навчання можуть презентувати свої роботи на засіданнях клубу “Lingua”, “круглого столу” або “розмовного клубу” що проводиться кожного місяця. В умовах заочної форми навчання, останні можуть бути представлені як на аудиторному занятті, так і в режимі on-line. Ще перед початком роботи студентів необхідно ознайомити з критеріями оцінювання такого виду навчальної діяльності. Інколи, викладач може консультуватися зі студентами та запитувати їхню думку та побажання щодо доцільності того чи іншого критерію.

Студенти повинні вміти:

- коментувати свої погляди та точку зору інших фахівців;
- правильно та доречно ставити запитання;
- правильно відповідати на поставлені запитання.

\

Оволодіння компетентністю в читанні

У СРС очної та заочної форм навчання доцільно використовувати усі види читання (ознайомлювальне, вивчаюче і переглядове читання) з метою оволодіння студентами вміннями поєднувати різні види читання в одному тексті залежно від цілі, індивідуальних потреб та труднощів.

Порівняно з аудиторними заняттями, на яких, у першу чергу, використовується ознайомлювальне читання, частка переглядового, вивчаючого читання у самостійній роботі повинна збільшуватися. Це пояснюється тим, що під час самостійного опрацювання матеріалу, студенти не обмежені в часі, тому мають більше можливості працювати з довідковими

джерелами та словниками. Що стосується переглядового читання, то в процесі підготовки ДКР, рефератів, презентацій, проектів студентам доводиться переглядати значну кількість текстів для пошуку необхідної інформації. У самостійній роботі студентів, що навчаються заочно, повинні використовуватися науково-популярні та наукові тексти, тексти професійно орієнтованої тематики.

На початковому етапі навчання викладач повинен брати активну участь у відборі текстів для самостійного читання, тоді, як у подальшому, студенти можуть самі обирати тексти за запропонованими критеріями, узгоджуючи свій вибір з викладачем. Такий підхід є додатковим мотивуючим фактором.

Як в аудиторному режимі, так і під час самостійного опрацювання тексти для читання, що готуються для студентів, повинні супроводжуватися передтекстовими та післятекстовими вправами. До передтекстових вправ відносимо: read closely the text, divide it into several logical parts and think of a suitable headline for each part; read the headline of the text. What is this text about?

What information do you expect to read? В якості післятекстових завдань можна запропонувати: answer the following questions to check your understanding of the text; prepare a short plan of the text to check your understanding; render the text.

Студенти I та II курсів повинні здійснювати:

- 1) читання і осмислення фахової іншомовної літератури з розширенням лексико-граматичних навичок;
- 2) анотування та реферування іншомовних джерел [21].

Ознайомче читання тексту, який не має незнайомих лексичних одиниць повинно складати 110-120 слів за хвилину. Пошукове читання тексту, який може мати до 5-6 незнайомих слів на 1 сторінку друкованого тексту повинно

складати без словника 110-120 слів за хвилину. Вивчаюче читання з визначеною кількістю невідомих слів на 10-15 сторінок з використанням словника. Анотування та реферування фахових текстів обсягом 600 др. зн. виконується за 20 хвилин [21].

Представимо приклади вправ на читання для студентів першого курсу:

The Body

I. Read and translate the poster. Then complete the table using information from the passage.

The Legs and Lower Body

There are several parts to the leg. The upper part is known as the thigh. The front of the lower leg is the shin. The back of the lower leg is the calf.

There are two joints in the leg. They are the knee and ankle. They help the leg move.

The foot is attached to the bottom of the leg at the ankle. Our feet allow us to walk, jump, and run. They also aid in balance. The toes are part of the forefoot.

There are several large muscle groups in the lower body. The gluteals are located in the buttocks. The quadriceps are located on the front of the thigh. The hamstring are located on the back of the thighs.

II. Complete the table using information from the passage.
3 points – _____

knee	gluteals	shin
------	----------	------

1. The front part of the lower leg. – _____

2. Located midway down the leg. It connects the thigh and calf. – _____

3. Muscles found in the buttocks. – _____

III. Read the sentence pairs. Choose which word best fits each blank.
3 points – _____

1. gluteals / quadriceps

A The _____ found in the buttocks, are a large muscle group.

B The man felt pain in the front of his thigh when he hurt his _____.

2. calf / foot

A The woman fractured her _____ when she dropped a heavy object on it.

B The man rubbed his _____ because his lower leg ached.

3. shins / thighs

A The woman put protective guards over her _____, to protect her lower legs.

B The man rested his hands on his _____ and rubbed his quads.

IV. Fill in the blanks with the correct words from the word bank.
4 points – _____

hamstring ankle toe knee

Joints	Muscle	Part of the foot

V. Match the following statements
10 points – _____

1. – ____; 2. – ____; 3. – ____; 4. – ____; 5. – ____; 6. – ____; 7. – ____; 8. – ____; 9. – ____; 10. – ____.

1. An ankle is	a) one of the five individual, moveable parts at the end of a foot.
2. A calf is	b) the biggest muscles in the buttock.
3. A foot is	c) a group of four muscles on the front of the thigh.
4. The gluteals (glutes) are	d) the lower front region of the leg between the knee and the foot.
5. A hamstring is	e) the joint in the middle section of the leg, which bends.
6. A knee is	f) the body part at the bottom of the leg used for standing and walking.

7. Quadriceps (quads) are g) the top section of the leg, above the knee.

8. A shin is h) the joint where the foot connects to the leg.

9. A thigh is i) a group of muscles and tendons in the posterior thigh.

10. A toe is j) the lower back region of the leg between the knee and the foot.

VI. Match the following words and word-combinations.

10 points – _____

1. – ____; 2. – ____; 3. – ____; 4. – ____; 5. – ____; 6. – ____; 7. – ____; 8. – ____; 9. – ____; 10. – ____.

1. an ankle a) ступня

2. a calf b) підколінне сухожилля

3. a foot c) стегно

4. a gluteal d) коліно

5. a hamstring e) щиколотка

6. a knee

f) чотирьохголовий м'яз

7. quadriceps

g) палець на нозі

8. a shin

h) литка

9. a thigh

i) гомілка

10. a toe

j) сідничний м'яз

Total: _____ points

Виконавши завдання, студенти можуть перевірити себе за допомогою ключів.

До базових вмінь студентів заочного відділення з читання відносяться:

1. розуміння аутентичних текстів, пов'язаних з навчанням та спеціальністю, з підручників, популярних і спеціалізованих журналів та джерел Інтернету;
2. розуміння головної ідеї тексту зі спеціальності та знаходження необхідної інформації за фахом;
3. вміння передбачати основну інформацію тексту за його назвою та ілюстративним матеріалом, що супроводжує текст (прогнозуюче читання);

4. здійснення ознайомчого читання неадаптованих фахових текстів для отримання інформації;
5. накопичування та використання інформації з різних джерел для подальшого використання (на презентаціях, конференціях, дискусіях в академічному навчальному середовищі, а також у подальшій науковій роботі);
6. здійснення вивчаючого читання з метою поповнення термінологічного тезаурусу [21].

Оволодіння компетентністю в письмі

Студенти всіх форм навчання повинні оволодіти письмом в професійних цілях. Головним завданням в оволодінні компетентністю в письмі є навчити студентів складанню автобіографій, оголошень, інструкцій, написанню листів та рефератів, конспектів, анотації, есе, а в подальшому наукових статей, рецензій, доповідей.

На початковому етапі навчання студенти виконують звичайні навчальні завдання на формування відповідних навичок: перефразувати речення, з'єднати окремі речення в одне, написати абзац на певну тему, написати переказ прочитаного, написати твір на певну тему тощо. Під час ознайомлення студентів із особливостями написання певного тексту, викладач повинен ознайомити студентів із структурними, лінгвістичними особливостями жанру, яке доцільно здійснювати на аудиторних заняттях під керівництвом викладача чи самостійно з подальшим обговоренням разом із викладачем в аудиторії [8, с. 247].

Прикладом вправ на формування навичок складати резюме фармацевта:

1. Read the following:

PHARMACIST RESUME

A *pharmacist's resume* must present the information quickly, clearly, and in a way that makes the experience relevant to the position in consideration.

CHARLOTTE HARDING 43 Granger Close, Borstal, Rochester, Kent. ME6 7AG TEL 01634 452222 MOB 07985666666 EMAIL C.Harding@gmail.com	A large font size for the name makes it stand out and easier to find in a pile of CVs Contact Information: Full name Campus and permanent addresses Telephone numbers Email address (Use a sensible email address)
PERSONAL PROFILE Confident team player, thriving on challenge and with a positive, cheerful attitude to patient care, clinical practice and academic study.	A <u>profile or career objective</u> isn't essential but it can be a useful summary. You can also call this a career aim, profile or personal statement. Highlight your skills and characteristics on the resume, like: <i>team-oriented; organized and manage time well; work well under pressure; flexible learner; possess leadership</i>

skills.

QUALIFICATIONS 2006 – 2010 MPharm Pharmacy Medway School of Pharmacy Practical skills gained during my degree Preparation and identification of nucleic acids and separation by gel filtration, molecular modelling and computer analysis of kinetic data. WORK HISTORY August 2007 - Medway Maritime Hospital NHS Hospital Pharmacy Placement § Assisted with reception duties, received out-patient prescriptions. October 2004 - November 2006 Maidstone Hospital NHS Volunteer § Developed good communication skills with a range of patients and hospital staff. § Used computerised systems for data entry of patient details. § INTERESTS I enjoy taking part in charity runs and am	Education: List your highest degree first. Name of institution, city and state Degree, major and year awarded Skills: Mention all your job related skills to make your resume outstanding. Use action-words, verbs, adjectives in your descriptions. You can also add your <i>computer (be specific about which programs you have used), driving, language, communication, team working skills.</i> If you have done a lot of jobs, you can summarise the more routine jobs. You may also add information your <i>campus activities, memberships in professional organizations</i> as well as information about <i>certifications, patents, special awards</i> etc.
--	--

currently working towards the Race for Life, fundraising for Cancer Research UK. I also like to listen to music and go to many concerts.

REFEREES:

Professor Claire Mackie, Pro-Vice Chancellor, University of Kent, Medway Building, Chatham Maritime, Kent ME4
Email Contact: cm99999@kent.ac.uk

Relationship to referee: Previous Head of School of Pharmacy

Try to show a **broad variety of interests** and focus more on **social and active** rather than solitary and passive interests. Serious **commitment** to at least one activity can be viewed favourably.

Provide reliable **references** from your previous professors or employers with their contact information. Don't fail to mention their relationship to you.

2. Prepare your own Resume containing all the necessary information. Make it as professional and eye-catching as possible.

Таким чином ми формуємо певні навички письма у студентів та розвиваємо їх вміння. Можна пропонувати студентам самотійно ознайомитися з особливостями написання текстів певних жанрів, забезпечивши їх необхідною інформацією та банком вправ, які поступово розкривають структурні, лінгвістичні, стилістичні особливості жанру. Викладачу слід підбирати моделі-зразки для самотійного написання текстів, до яких вони можуть звернутися у разі потреби.

Оволодіння вміннями написання текстів здійснюємо за такими етапами:

- ознайомлення студентів зі структурними та лінгвістичними особливостями написання текстів певного жанру;
- ознайомлення та аналіз тексту-моделі;
- виконання підготовчих вправ;
- написання текстів за запропонованими прикладами;
- написання текстів за орієнтирами;
- самотійне написання тексту (планування, організація матеріалу, написання, редагування).

Усі етапи можуть реалізовуватися в позааудиторній СРС, однак, первинне ознайомлення з особливостями текстів певних жанрів та текстами-моделями доцільно здійснювати на аудиторних заняттях [8, с. 256]

Основними показниками успішності сформованості навичок письма студентів є:

- 1) вміння перекладати фахові адаптовані іншомовні джерела;
- 2) вміння робити записи, виписки, складання плану тексту, письмове повідомлення, що відображає певний комунікативний намір;
- 3) вміння фіксувати інформацію, отриману під час читання тексту;
- 4) анотування та реферування фахових текстів.
- 5) створення презентацій, використовуючи автентичні фахові;
- 6) писати зрозумілі, деталізовані тексти різного спрямування, пов'язані з особистою та професійною сферами [21].

Оволодіння лексичною компетентністю

Основними показниками сформованості лексичної компетентності у студентів медичних ЗВО є знання:

- 1) лексичного мінімуму (категорії буття, їх властивості та відносини; географічні, демографічні, економічні та політичні дані) конкретної країни світу, мова якої вивчається;
- 2) лексики діалогу загальнонаукового характеру.

Основні види вправ, які доцільно використовувати в СРС з оволодіння лексичною компетентністю включають:

- визначення / утворення певних частин мови похідної лексичної одиниці;
- групування лексичної одиниці за певними ознакою;
- переклад лексичної одиниці (речення, що її містить) українською чи іноземною мовою;
- знаходження зайвого слова з наведених;
- підбір синонімів, антонімів, слів, близьких за значенням;
- утворення слів із протилежним значенням за допомогою префіксів / суфіксів;

- називання зображених на малюнку предметів, заповнення кросвордів, таблиць тощо.

Приклади вправ на оволодіння лексичною компетентністю для студентів очної та заочної форми навчання:

Task 1. Translate into English:

1. кислотно-основне титрування,
2. ацидиметричний метод
3. алкаліметричний метод
4. якість електрики
5. аналітичні ваги
6. анод
7. аргентометричний метод
8. задушливий запах
9. атомно-абсорбційний метод
10. зворотне титрування
11. броматометричний метод
12. бюретка
13. катод
14. цериметричний метод
15. хроматографічний метод

Task 2. Fill in the missing letters.

1. E_ter_al

2. Cr_ms_n

3. R_t_ntion

4. Pr_c_ p_tat_on

5. C_n_entr_ti_n

6. S_t_r_ted

7. Q_ant_tat_ve

Task 3. Unscramble the following words.

1. n-e-s-t-i-a-t-i-o-m _____

2. e-x-s-c-s-e _____

3. m-c-a-l-o-e-l _____

4. p-a-p-e-a-r-n-e-a-c _____

5. c-a-e-c-i-t _____

6. e-l-e-a-e-r-s _____

7. b-o-t-a-l-e-p _____

Task 4. Translate into Ukrainian:

1. estimation, 2. solid residue, 3. to release, 4. precipitation, 5. buffer properties, 6. saturated solution, 7. medium, 8. retention, 9. thin-layer chromatography, 10. titration curve, 11. refraction index, 12. calomel electrode, 13. surplus, 14. oxalic acid, 15. acetic acid

Task 5. Match the words from column A with synonyms from column B.

Column A	Column B
1 to separate	a) to evaluate
2 to quantify	b) size
3 colour	c) weight
4 odor	d) to set apart
5 mass	e) improvements
6 volume	f) smell
7 enhancement	g) tint
8 creation	h) development

9 amount	i) variations
10 changes	j) number

В подальшому студенти стають більш автономними у виборі прийомів, засобів, а також постановці власних цілей щодо оволодіння програмним та позапрограмним матеріалом. Таким студентам можна пропонувати наступні завдання:

- знаходження у тексті слів, що відповідають певним визначенням;
- визначення значення підкреслених у тексті слів за контекстом;
- утворення словосполучень із запропонованих слів;
- підбір лексичних одиниць за визначеннями;
- підбір синонімів / антонімів до наведених лексичних одиниць;
- заповнення пропусків у реченні різними частинами мови відповідно до контексту;
- утворення певних частин мови від наведених.

Приклади вправ на оволодіння лексичною компетентністю для студентів:

Task 1. Translate the following into English:

1. Люди зберігають ліки в недоступних для дітей місцях.
2. Він приймає це ліки два рази на день.
3. Вчителі завжди допомагають учням у їх дослідженнях.

4. Люди знають багато рослин з цілющими властивостями.

5. Курс навчання на фармацевтичному факультеті триває 5 років.

Task 2. Match the terms with their definitions:

1	reactant	a	a positively charged ion forms a bond with a negatively charged ions and one atom transfers electrons to another
2	ionic bond	b	is a substance that changes in a chemical reaction
3	covalent bond	c	a type of elementary particle (= a very small piece of matter) with a positive electrical charge
4	proton	d	the smallest of the particles that makes up an atom, and they carry a negative charge
5	electron	e	is a chemical link between two atoms or ions in which the electron pairs are shared
6	catalyst	f	a chemical substance which alters the rate of a reaction

Task 3. Match the beginnings of sentences with their endings

1 Chemical reactions are important	A from the original atoms.
2 Enzymes act as catalysts	B to a chlorine atom.
3 The resulting molecule has properties different	C to create a product that has different chemical properties than the original reactants.
4 Ionic bond is the joining of a sodium atom which donates an electron	D to increase the rate of a reaction.
5 A chemical reaction occurs when reactants are joined together	E to all levels of biology.

Оволодіння граматичною компетентністю

Оволодіння граматичною компетентністю у СРС повинно здійснюватися у процесі формування граматичних знань та граматичної навички. У поняття граматичні знання включають граматичні правила, визначення й узагальнення, а також способи дії з відповідними граматичними формами [5, с. 71]. Формування репродуктивної граматичної навички починається зі сприйняття нової граматичної структури, триває у процесі вправляння в її репродукуванні і завершується продукуванням, тобто вживанням в усних чи письмових висловлюваннях студентів. На відміну від репродуктивної граматичної навички, що передбачає вибір форми відповідно до

комунікативного наміру, мовленнєвої ситуації та інших факторів, рецептивна граматична навичка включає сприйняття звукового чи графічного образу граматичної структури, автоматизоване розпізнавання граматичних форм та їх співвідношення з певним значенням, а також операції прогнозування синтаксичних структур [5, с. 21].

Оволодіння граматичною компетентністю передбачає оволодіння як теоретичними знаннями граматичного матеріалу, так і практичними граматичними навичками. Студенти засвоюють граматичні правила, виконують відповідні вправи на їх засвоєння, а далі поглиблюють отримані граматичні знання та вдосконалюють здобуті навички.

Наведемо види вправ, які ми пропонуємо використовувати студентам у самостійній роботі з оволодіння граматичною компетентністю:

- визначення часу / граматичної форми тощо певних слів у реченні;
- переклад речення з певним граматичним явищем українською / іноземною мовою;
- аналіз вживання певної граматичної форми в запропонованих реченнях / тексті;
- заміна граматичних конструкцій / структур у реченні;
- перефразування речень шляхом заміни однієї граматичної конструкції іншою;
- виправлення граматичних помилок у реченні;
- вибір граматичної форми із запропонованих для заповнення пропусків у реченні / тексті;
- відповіді на запитання, складання опису / розповіді тощо із вживанням певних граматичних структур;

- складання речень із використанням певної граматичної структури.

Наведемо приклади вправ, які доцільно пропонувати / рекомендувати студентам для самостійного виконання з метою засвоєння граматичного явища.

Task 1. Choose the correct form of the verb.

1. In the United States the education system (differs/ differ) from state to state.
2. The knowledge of a foreign language (is/ were) an important part of education.
3. In England and Wales compulsory school (begins/began) at the age of five, but before at age children (can go/ can goes) to a nursery school, also called play school.
4. Some English speakers (are mistakenly arguing/ are mistakenly argued) that it (is/ wasn't) unimportant for them to know another language for communicative purposes.
5. In most American schools television (is/ are) widely used in teaching and there (are/ is) television channels which (offer/ offered) a wide range of new educational shows.

Task 2. Translate into English (Use Simple Tenses).

1. Протягом перших двох років навчання студенти фармацевтичного факультету вивчають загальні дисципліни.
2. Протягом третього року студенти вивчають чотири фундаментальні фармацевтичні науки, такі як: фармацевтика, фармакогнозія, фармацевтична хімія та фармакологія.
3. В кінці кожного курсу проводяться письмові іспити.

4. Багато закладів пропонують курси з фармації та суміжних наук, що дають можливість отримати ступень магістра або доктора філософії в галузі фармації, фармакології та суміжних дисциплін.

5. Кілька фармацевтичних шкіл Британії вже перейшли до шестирічного терміну навчання, що дозволяє отримати студень доктора фармації.

Task 3. Make the sentences negative and interrogative.

1. The history of pharmaceutical education is connected with the history of medical education.

2. A five-year instruction course was adopted in 1960.

3. All pharmaceutical institutions offer courses leading to the degrees of Master of Science.

4. Different countries offer different curricula in pharmaceutical education.

5. Before one is permitted to practice pharmacy in Great Britain he must pass an examination conducted by a board of pharmacy appointed by the government.

Task 4. Compose the sentences.

1. of /pharmacy/ as/ organizations /Colleges /or/ as /schools /of /universities/ operate/ in/ most/ independent /developed/ countries/ now /of/ the/ world.

2. States/ a/ person /must/ a/ pharmacist/ in/ the United/ from/ an/ accredited/ college /To become/ of /pharmacy /graduate.

3. before/ requires /graduates /a/ state/ board /examination /granting/ them/ a/ to pass/ license/ to practice/ Each state/ in/ the state.

4. these /of/ colleges/ are /part/ Most /of /a/ university /large.

5. maintain/ seeks /to/ practice/ high/ standards/ of/ among/ its/ members/ The Association.

Task 5. Correct the mistakes.

1. Pharmacy were the health profession that links the health sciences with the chemi-cal sciences.
2. Contrary to popular belief, pharmacy are not limited to counting and dispensing pills.
3. It is widely recognized that pharmacists is among the most accessible and respected health professionals.
4. Progress in many fields of medicine depend on produc-tion of corresponding antibiotics, effective narcotic, cardiac and other drugs.
5. New pharmaceutical preparations was con-stantly being developed for every branch of medicine.

Кафедрою іноземних мов ЗДМУ розроблено навчально-методичні матеріализ СРС з усіх дисциплін для вдосконалення вищеперелічених видів мовленнєвої діяльності для студентів усіх спеціальностей. Студенти мають вільний доступ до посібників на порталі кафедри та можливості для вдосканалення свої знань та вмінь.

2.2. Контроль рівня сформованості мовленнєвих та мовних компетентностей

Згідно з вимогами стандарту, вивчення іноземних мов забезпечує набуття студентами наступних компетентностей:

1. **інтегральна:** здатність розв'язувати складні та спеціалізовані задачі та практичні проблеми у медичній професійній діяльності, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

2. загальні:

- самостійне визначення цілей та задач особистої діяльності;
- здійснення особистої діяльності;
- вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, здатність працювати автономно, здатність приймати обґрунтовані рішення рішення;
- здійснення саморегуляції та ведення здорового способу життя;
- здатність до адаптації та дії в новій ситуації;
- вибір стратегії спілкування; здатність працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії;
- сформованість політичної та економічної свідомості, оцінювання минулих та сучасних історичних процесів;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися і бути сучасно навченим;
- сформованість мовної культури і досконалості у фаховому та діловому спілкуванні, як усно, так і письмово;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків;
- здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо.

3. спеціальні (іншомовні професійно орієнтовані комунікативні):

- здатність коректного використання структурно-лексичних аспектів іноземної мови спеціальності у процесі навчання та професійної діяльності
- здатність організовувати та брати участь у навчальному процесі ВМ(Ф)НЗ в іншомовному середовищі; використовувати лінгвістичні засоби іноземної мови з метою вирішення навчальних завдань
- здатність застосування іноземної мови під час професійної діяльності на робочому місці, в адміністративних закладах охорони здоров'я та університетських лікарнях в іншомовному середовищі
- здатність проведення медичної консультації у іншомовному середовищі, володіння іноземною мовою на варіативно-адаптивному рівні під час міжособистісної взаємодії у професійному середовищі
- здатність ефективного використання іноземної мови під час оформлення історії хвороби пацієнта, встановлення діагнозу, призначення лікування, виписування рецепту, надання професійних консультацій щодо профілактики захворювань, дієти та здорового способу життя
- здатність здійснення усного та письмового перекладу науково-медичної літератури іноземною та рідною мовами
- здатність проведення наукових досліджень, розуміння оригінальної літератури іноземною мовою на медичну тематику, інтерпретації змісту загальнонауковою літератури іноземною мовою
- здатність використання засобів сучасних інформаційних технологій під час спілкування іноземною мовою та передачі інформації

- здатність використовувати іноземну мову спеціальності на належному рівні та дотримуватися граматичних норм іноземної мови
- здатність належної морально-етичної поведінки та професійної діяльності; дотримання громадянських прав та обов'язків, підвищення загальноосвітнього культурного рівня

Матриця компетентностей:

№	Компетентність	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
1	Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях	Мати спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання.	Вміти розв'язувати складні задачі і проблеми, які виникають у професійній діяльності.	Зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, знань та пояснень, що їх обґрунтовують до фахівців та нефаківців.	Відповідати за прийняття рішень у складних умовах
2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професії	Мати глибокі знання із структури професійної діяльності.	Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення	Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію у професійній	Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до

			та інтеграції знань.	діяльності	подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.
3	Здатність до здійснення саморегуляції, ведення здорового способу життя, здатність до адаптації та дії в новій ситуації.	Знати способи саморегуляції, ведення здорового життя.	Вміти застосувати засоби саморегуляції, вміти вести здоровий спосіб життя та пристосовуватися до нових ситуацій (обставин) життя та діяльності.	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення результату.	Нести відповідальність за здоровий спосіб життя та своєчасне використання методів саморегуляції.
4	Здатність до вибору стратегії спілкування; здатність працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії	Знати тактики та стратегії спілкування, закони та способи комунікативної поведінки	Вміти обирати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної роботи	Використовувати стратегії спілкування та навички міжособистісної взаємодії	Нести відповідальність за вибір та тактику способу комунікації

5	Здатність спілкуватися рідною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватись другою мовою	Мати досконалі знання рідної мови та базові знання іноземної мови	Вміти застосовувати знання рідної мови, як усно так і письмово, вміти спілкуватись іноземною мовою.	Використовувати при фаховому та діловому спілкуванні та при підготовці документів рідну мову. Використовувати іноземну мову у професійній діяльності	Нести відповідальність за вільне володіння рідною мовою, за розвиток професійних знань.
6	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій	Мати глибокі знання в галузі інформаційних і комунікаційних технологій, що застосовуються у професійній діяльності	Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній галузі, що потребує оновлення та інтеграції знань.	Використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності	Нести відповідальність за розвиток професійних знань та умінь.

7	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися і бути сучасно навченим.	Знати способи аналізу, синтезу та подальшого сучасного навчання	Вміти проводити аналіз інформації, приймати обґрунтовані рішення, вміти придбати сучасні знання	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення цілей.	Нести відповідальність за своєчасне набуття сучасних знань.
8	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	Знати методи застосування знань при вирішенні практичних питань.	Вміти використовувати знання при різноманітних практичних ситуаціях.	Встановлювати зв'язки по вертикалі та горизонталі в залежності від практичної ситуації.	Нести відповідальність за своєчасність прийнятих рішень у даних ситуаціях.
9	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.	Знати методи оцінювання показників якості діяльності.	Вміти забезпечувати якісне виконання робіт.	Встановлювати зв'язки для забезпечення якісного виконання робіт.	Нести відповідальність за якісне виконання робіт.
10	Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань	Знати обов'язки та шляхи виконання поставлених	Вміти визначити мету та завдання бути наполеглив	Встановлювати міжособистісні зв'язки для ефективног	Відповідати за якісне виконання поставлених завдань

	і взятих обов'язків	их завдань	им та сумлінним при виконання	о виконання завдань та обов'язків	
11	Здатність діяти соціально відповідаль- но та громадськ- ої свідомості	Знати свої соціальні та громадськ- і права та обов'язки	Формувати свою громадянсь- ку свідомість, вміти діяти відповідно до неї	Здатність донести свою громадську та соціальну позицію	Відповідат- и за свою громадянсь- ку позицію та діяльність
12	Прагнення до збереженн- я навколиш- нього середовищ- а.	Знати проблеми збережен- ня навколиш- нього середови- ща та шляхи його збережен- ня	Вміти формувати вимоги до себе та оточуючих щодо збереження навколишн- ього середовища	Вносити пропозиції відповідни- м органам та установам щодо заходів до збереженн- я та охороні навколишн- ього середовищ- а	Нести відповідаль- ність щодо виконання заходів збереженн- я навколишн- ього середовищ- а в рамках своєї компетенц- ії.

Результати навчання для дисципліни “Іноземна мова” та “Іноземна мова за професійним спрямуванням”:

1. Запам'ятовування, знання:

- засвоїти лексичний матеріал, пов'язаний із тематикою дисципліни
- засвоїти граматичний матеріал дисципліни
- вживати основні терміни, що відносяться до тем змістових модулів
- описувати систему вищої медичної освіти та систему охорони здоров'я
- знати функціональні особливості людського організму

2. Розуміння:

- диференціювати і аналізувати терміни і терміноелементи греко-латинського походження
- ілюструвати навички аналітичного і пошукового читання
- здійснювати переказ фахових текстів
- перекладати літературу за фахом

3. Застосування:

- реалізувати засвоєний лексико-граматичний матеріал у формі усних та письмових повідомлень; вести дискурс на ситуативну зумовлену тематику
- утворювати синтаксичні конструкції, використовуючи релевантні граматичні категорії та моделі
- застосовувати загальну і наукову лексику при виконанні когнітивних завдань

- використовувати знання, отримані на заняттях із фундаментальних медичних дисциплін і латинської мови в процесі вивчення іншомовних термінів

4. Аналіз:

- розпізнавати та аналізувати лексичні структури та їх взаємозв'язок із семантичними особливостями тесту
- розпізнавати та аналізувати граматичні явища та моделі і включати їх в активне спілкування
- поєднувати знання фундаментальних медичних дисциплін та загальні знання під час дискусій іноземною мовою на професійну тематику

5. Синтез:

- складати резюме загальнонаукових текстів іноземною мовою
- створювати усну та письмову презентацію іноземною мовою за спеціальністю
- формулювати результати індивідуального пошуку на релевантну тематику дисципліни

6. Оцінювання:

- самостійно обирати навчальний матеріал під час виконання завдань самостійної роботи
- поєднувати здобуті знання під час самоконтролю
- оцінювати достовірність інформації на тематику дисципліни

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні вміти:

1. Аудіювання: а) розуміти монологічне повідомлення в рамках визначеної сфери і ситуації спілкування; б) розуміти діалоги за змістом медичного тексту; в) будувати діалоги за змістом медичного тексту та озвучувати їх.

2. Мовлення: а) складати діалоги за змістом медичного тексту; б) складати діалоги у сфері особистої та повсякденної діяльності; в) ставити і відповідати на питання, обмінюватись думками та інформацією на близькі / знайомі теми у передбачуваних повсякденних ситуаціях; г) продукувати чіткий монолог з підготовленого кола тем, пов'язаних із медичною тематикою.

3. Читання: а) розуміти адаптовані медичні тексти з підручників та методичних вказівок; б) розуміти тексти загальнопобутової тематики.

4. Письмо: а) здійснювати письмовий переклад адаптованих текстів; б) складати реферат-резюме до медичного тексту.

5. Граматика – володіти структурами: граматичних часів групи Simple, Continuous, Perfect в дійсному та пасивному стані; граматичних структур питальних та заперечних речень в Simple, Continuous, Perfect в дійсному та пасивному стані; модальних дієслів та їх еквівалентів; умовних речень.

6. Лексика: володіти широким діапазоном словникового запасу медичної лексики а також лексики повсякденного вжитку.

мати поняття: уміти вести без словника цілеспрямований пошук потрібної інформації, працюючи з текстами (друкованими й електронними в бібліотеці, в Інтернеті тощо)

Результати навчання дисципліни “Латинська мова та фармацевтична термінологія”:

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- розуміти, свідомо і грамотно застосовувати медичні терміни анатомо-гістологічного, клінічного та фармацевтичного спрямування;
- елементи античної міфології;

вміти:

- аналізувати і утворювати клінічні терміни та розуміти їх зміст;
- утворювати латинською мовою назви кислот, солей, оксидів, ефірів тощо;
- уміти виділяти у назвах ліків частотні відрізки, знати їх інформацію хімічного, терапевтичного, анатомічного чи фізіологічного характеру;
- вміти грамотно оформляти латинську частину рецепта;
- грамотно користуватись рецептурними скороченнями.

мати поняття про:

- базові знання щодо структур медичних термінів;
- граматичну модель парадигми іменників та прикметників з різними формами означень;
- порядок слів в терміні, основи узгодження прикметників з іменниками;
- правила вживання цих термінів в анатомічній, клінічній та фармацевтичній термінології;
- оволодіти основною номенклатурою лікарських засобів, ознаками мотивації у назвах препаратів, тривіальних назвах ліків, частотними

відрізками у назвах лікарських засобів, що несуть інформацію хімічного, терапевтичного, фізіологічного характеру, а також способами словотвору у тривіальних назвах, структурою багатослівних назв, назв хімічних елементів, кислот, солей, оксидів, складних ефірів.

Результати навчання дисциплін “Іноземна мова” та “Іноземна мова за професійним спрямуванням:

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:- граматичні структури, що є необхідними для гнучкого вираження відповідних функцій та понять, а також для розуміння і продукування широкого кола текстів в академічній та професійній сферах;

- правила англійського синтаксису, щоб дати можливість розпізнавати і продукувати широке коло текстів в академічній та професійній сферах;

- широкий діапазон словникового запасу (у тому числі термінології), що є необхідним в академічній та професійній сферах.

вміти:1. Аудіювання: а) розуміти монологічне повідомлення фармацевтичного характеру (серцево-судинні, шлунково-кишкові, інфекційні захворювання; опис захворювань, їх симптоматики та схем лікування; медичні препарати);

б) розуміти діалоги фармацевтичного характеру за змістом тексту (серцево-судинні, шлунково-кишкові, інфекційні захворювання; опис захворювань, їх симптоматики та схем лікування; медичні препарати); в) розуміти інструкції до використання ліків.

2. Мовлення: а) ставити додаткові питання для перевірки розуміння мовця;

б) будувати діалоги фармацевтичного характеру (в аптеці); в) робити

повідомлення фармацевтичного характеру в рамках тематики передбаченою тематичним планом.

3. Читання: а) читати адаптовані тексти фармацевтичного характеру з високим ступенем самостійності; б) читати адаптовані тексти фармацевтичного характеру із задовільним рівнем розуміння; в) мати широкий активний словниковий запас читання адаптованих текстів фармацевтичного характеру; г) переглядати довгі тексти, щоб знайти бажану інформацію.

4. Письмо: а) анотувати та реферувати фармацевтичні тексти; б) фіксувати інформацію, отриману під час читання тексту; в) скласти письмове повідомлення, що відображає певний комунікативний намір; г) робити письмовий переклад адаптованого фармацевтичного тексту.

5. Граматика – володіти структурами, що є необхідними для розуміння адаптованих текстів фармацевтичного характеру: SimpleTenses, ContinuousTenses, PerfectTenses, PerfectContinuousTenses в дійсному та пасивному стані; verbals; modals; conditionals; reportedstatements, questionsandcommands; PresentParticiple; PastParticiple.

6. Лексика: володіти широким діапазоном словникового запасу фармацевтичної термінології, а також лексики повсякденного вжитку.

2.3.1. Змістові складники організації самостійної роботи студентів очного відділення

Зміст самостійної роботи студента визначається робочою навчальною програмою конкретної дисципліни, завданнями та рекомендаціями викладача. Самостійна робота студентів очного відділення поділяється на групову самостійну роботу та індивідуальну самостійну роботу.

Самостійна робота студентів передбачає:

- підготовку до аудиторних занять (лекцій, практичних, семінарських, лабораторних тощо);
- виконання завдань із навчальної дисципліни протягом семестру; - роботу над окремими темами навчальних дисциплін, які згідно з робочою навчальною програмою дисципліни винесені на самостійне опрацювання студентів;
- підготовку до всіх видів контрольних випробувань, у тому числі до курсових, поточних і комплексних контрольних робіт; - виконання завдань, передбачених програмою практики;
- роботу в студентських наукових гуртках, семінарах тощо; - участь у роботі факультативів тощо;
- участь у науковій і науково-методичній роботі кафедр, факультетів / інститутів; участь у наукових і науково-практичних конференціях, семінарах, конкурсах, олімпіадах тощо.

У навчальному процесі можливі різні форми представлення результатів самостійної роботи студентів. Наприклад, тестування, реферат, контрольні роботи, співбесіда, перевірка виконання індивідуальних завдань, ділові ігри та творчі наукові конференції, колоквіуми, написання есе, конспекти першоджерел, інші форми.

Необхідними умовами для успішної організації самостійної роботи студентів є графік контролю за самостійною роботою, інструктивно-методичні та інформаційні матеріали для самостійної роботи, критерії оцінки результатів самостійної роботи студентів.

Для організації СРС необхідні наступні умови: готовність студентів до самостійної роботи, мотив до надбання знань; наявність і доступність до

необхідної навчально-методичної літератури та довідкового матеріалу; наявність відповідної матеріально-технічної бази: навчально-лабораторного обладнання, комп'ютерних класів тощо; система регулярного контролю якості виконаної самостійної роботи; консультаційна допомога викладача.

2.3.1.1. Групова самостійна робота студентів (СРС)

Групова самостійна робота студентів з навчальних дисциплін кафедри дисципліни виконується згідно з *наступними напрямками*:

1. підготовка студентів до всіх форм аудиторних занять;
2. підготовка студентів до практичних занять, виконання домашніх завдань і самостійних робіт;
3. самостійне вивчення додаткових питань курсу;
4. підготовка до контрольних робіт усіх видів.
5. робота в бібліотеках, читальних залах, самостійна робота в комп'ютерних класах, самопідготовка
6. підготовка до залікового контролю

Оцінювання СРС студентів – Самостійна робота студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, контролюється під час проведення підсумкового контролю. Окрема оцінка за самостійну роботу студента не виставляється.

2.3.1.1. Індивідуальна самостійна робота студентів

Індивідуальна самостійна робота має бути організована відповідно до інтересів та здібностей кожного студента таким чином, щоби з'являлася внутрішня мотивація до навчання, самоконтролю, оволодіння новими знаннями, уміннями й навичками, вона вчить застосовувати їх у практичній діяльності, виявляючи активність, самостійність та ініціативність.

Студентам пропонуються наступні завдання для індивідуальної роботи з дисципліни «*Іноземна мова*»:

№	Тема
1.	Підготовка доповіді на засіданні клубу молодих науковців « <i>Lingua</i> » за темою: “Лексичні та граматичні особливості перекладу загально-наукових текстів”.
2.	Написання реферату за темами: 1. Студент медичного вузу. 2. Освіта. 3. Старовинні нетрадиційні методи лікування. 4. Відомі вчені України та англомовних країн.
3.	Робота з науково-популярною та художньою літературою за темою модуля.

4.	Виконання індивідуальних лексико-граматичних завдань за темою модуля.
----	---

Завдання для індивідуальної роботи з дисципліни **«Іноземна мова за професійним спрямуванням»:**

№	Тема
1.	Підготовка доповіді на засіданні клубу молодих науковців «Lingua» за темою: “Лексичні та граматичні особливості перекладу загально-наукових текстів”.
2.	Написання реферату за темами: 1. Why do We Become Ill 2. Angina Pectoris. 3. Atherosclerosis and its Treatment. 4. Immunity 5. Teenage Pregnancy in Ukraine
3.	Робота з науково-популярною та художньою літературою за темою модуля.

4.	Виконання індивідуальних лексико-граматичних завдань за темою модуля.
----	---

Індивідуальна робота з навчальної дисципліни **«Латинська мова та медична термінологія»** та **«Латинська мова та фармацевтична термінологія»** контролюється під час перевірки виконання самостійної роботи та на практичних заняттях а також під час індивідуальних консультацій викладачів.

Студентам пропонуються різні види діяльності, які крім суто мовних компетентностей допомагають розвивати навички написання, структурування та презентації доповідей, написаних науковим стилем відповідно до змісту навчальних курсів “Латинська мова та медична термінологія” та “Латинська мова та фармацевтична термінологія”.

Також на кафедрі працює студентський науковий клуб “Lingua”, засідання якого відбуваються за потребою від 1 до 2-х разів на місяць. Студенти готують доповідь та вчаться грамотно та структуровано її презентувати, користуючись можливостями інтерактивного обладнання. Також студентам пропонується взяти участь у I турі Всеукраїнської студентської Олімпіади з дисциплін. План індивідуальної роботи з дисципліни структуровано наступним чином.

Перший семестр

№з/п	Тема	Бали
------	------	------

1.	Підготувати виступ з доповіддю на Всеукраїнській науковій конференції молодих вчених ЗДМУ	6
3.	Підготовка та виступ з доповіддю на засіданні клубу «Lingua»: а) Порівняння англійських та латинських суфіксів в клінічній термінології; б) Вживання афоризмів в хірургічній термінології; в) Вживання стабільних професіональних медичних виразів.	3
4.	Участь у роботі клубу «Lingua».	1
5.	Участь в кафедральній Олімпіаді ЗДМУ з латинської мови - посів III місце - посів II місце - посів I місце	2 3 4 5
РАЗОМ		10

Другий семестр

№з/п	Тема	Бали
1.	Виступити з доповіддю на Всеукраїнській конференції молодих вчених ЗДМУ	6
2.	Підготувати та виступити з доповіддю на засіданні клубу «Lingua»: «Міфологія та анатомічна термінологія», «Видатні лікарі античності».	3
3.	Прийняти участь у роботі клубу «Lingua» з латинської мови.	1
РАЗОМ		10

Оцінювання індивідуальної самостійної роботи:

Кількість балів за індивідуальну самостійну роботу студента (ІРС) вираховується як різниця між максимальною кількістю балів за поточну навчальну діяльність (120 балів) і максимальною кількістю балів за поточну успішність студента при засвоєнні тем модуля. Бали за ІРС нараховуються при успішному її захисті. Оцінювання індивідуальної роботи відбувається в межах 10 балів, які додаються до суми балів, отриманих студентом за поточну навчальну діяльність (мінімально - 60 балів, максимально - 110 балів) та заліковий контроль (мінімально - 50 балів, максимально - 80 балів).

2.3.2. Змістові складники організації самостійної роботи студентів заочного відділення

Курс іноземної мови для студентів немовних спеціальностей заочного відділення є невід'ємною складовою програми підготовки фахівців у медичних ЗВО. Він передбачає практичні аудиторні заняття в період сесії у вигляді теоретичного оглядового курсу для здобуття основних навичок роботи з мовним матеріалом, самостійне виконання індивідуальних завдань на розвиток необхідних мовних знань відповідно до навчальної програми дисципліни й робочої навчальної програми кредитного модулю, систематичне консультування з боку викладача стосовно всіх питань, що виникають у студентів під час індивідуальної роботи, виконання самостійних контрольних робіт в міжсесійний період. Необхідний для вивчення матеріал навчальної дисципліни, обсяг та зміст якої повинен визначатися робочою навчальною програмою кредитного модулю, вноситься на підсумковий контроль у вигляді заліку. Зміст, обсяг та структура СРС заочної форми навчання повинні відповідати вимогам державного стандарту освіти, що встановлений для відповідного освітньо-кваліфікаційного рівня.

СРС з навчальними посібниками, навчально-методичними розробками, практикумами, граматичними довідниками та словниками є головним видом діяльності студента-заочника при вивченні іноземної мови. Обов'язковими є навчальні матеріали та комплекти індивідуальних семестрових завдань, що передбачають можливість проведення самоконтролю з боку студента. Специфіка вивчення дисципліни є професійно-спрямованою та тісно пов'язана з профільними дисциплінами.

Для досягнення успішних результатів під час виконання завдань, що віднесені на самостійне опрацювання, студенти повинні керуватися наступним:

1) вивчати курс іноземної мови необхідно систематично протягом усього семестру, регулярно відвідувати консультації викладача або спілкуючись з ним дистанційно, оскільки несистематичне вивчення курсу в стислі терміни перед заліком не забезпечить необхідних знань;

2) аудиторну роботу, так само як і СРС з навчальним посібником чи методичними вказівками рекомендується супроводжувати складанням власного конспекту, в якому записується основний теоретичний матеріал по темі, яка вивчається (представлений викладачем на практичному занятті та власні напрацювання): граматичні схеми та конструкції з прикладами, нова лексика, словники до текстів, вправи на закріплення навичок перекладу та письма тощо;

3) для успішного самостійного опрацювання та засвоєння мовного матеріалу, а також його подальшого успішного складання, студентам пропонуються такі види роботи:

- читати та перекладати першоджерела, тексти та статті професійно-орієнтованої та науково-популярної тематики та отримувати з них необхідну інформацію;
- складати план та ставити запитання до прочитаних текстів;
- писати короткі анотації до текстів;
- складати власні глосарії до прочитаних текстів з метою ефективного запам'ятовування нового лексичного матеріалу та отримання необхідних лексичних навичок;
- робити граматичні трансформації та змінювати граматичні структури, зберігаючи зміст речення;
- перекладати з рідної мови на іноземну;

– писати реферати та виконувати завдання на формування навичок творчої та дослідницької діяльності.

4) для виконання ДКР потрібно опрацювати і засвоїти певний обсяг програмного матеріалу навчального курсу. Студент заочного відділення повинен самостійно виконати ДКР у встановлені терміни відповідно до навчального плану та підготуватися до її усного захисту у вигляді співбесіди (компетентно відповідати на всі запитання викладача щодо її змісту). Метою виконання ДКР є перевірка рівня засвоєння навчального матеріалу та закріплення всіх отриманих теоретичних знань і практичних навичок.

Під час проведення контрольних заходів по оцінці результатів СРС, викладач перевіряє: здатність використовувати набуті теоретичні знання та навички при виконанні практичних завдань, передбачених навчальним планом; рівень сформованості мовленнєвої та мовної компетентностей при роботі з навчальним матеріалом; оформлення представлених матеріалів згідно з усіма висунутими вимогами.

2.3.3. Змістові складники самостійної роботи у режимі on-line

На кафедрі іноземних мов розроблено онлайн курси із СРС за спеціальностями “Медицина”, “Лабораторна діагностика”, “Ерготерапія” “Фармація”, “Стоматологія”.

Структура, зміст та обсяг СРС онлайн курсів відповідають вимогам Робочих програм з дисциплін. Кожен онлайн курс має наступну структуру: читання фахового тексту, текстові вправи, лексико-граматичні вправи, відповіді на питання за текстом, глосарій. Метою онлайн курсу є опрацювання навичок письмового та усного мовлення, читання.

Використання мережі Інтернет розкриває нові перспективи для розвитку системи навчання студентів очної та особливо заочної форми навчання, надає їм можливість постійної практики у мові, що вивчається. Для

найкращого засвоєння навчального матеріалу мають бути виконані наступні умови:

1. Місце проведення консультації повинно бути оснащено комп'ютером з виходом в Інтернет;
2. Матеріали, що рекомендовані навчальною програмою як обов'язкові для успішного освоєння курсу On-line мають бути викладені на платформі EDX у зручній для студента формі;
3. Зв'язок між викладачем та студентом має здійснюватись
 - для студентів очної форми навчання - на аудиторних заняттях, групових або особистих консультаціях з викладачем
 - для студентів заочної форми навчання - через електронну пошту на яку студент-заочник мав би можливість відправити виконане завдання, а викладач – помістити свою оцінку

СРС за онлайн курсам

На кафедрі іноземних мова розроблено, затверджено ЦМР ЗДМУ та впроваджено в навчальних процес наступні онлайн курси:

1. Дистанційний ON-LINE курс "English medical terminology refresher course. Dentistry" для самостійної роботи студентів медичних вузів з підготовки до складання КРОК-1, що відкритий для доступу студентів. Впровадження Курсу Online "English medical terminology refresher course.Dentistry" для самостійної роботи студентів медичних вузів з підготовки до складання КРОК-1. Схвалено до впровадження в навчальний процес Центральною методичною Радою ЗДМУ (Протокол № 3 від 22.02.2018 р.)
2. Дистанційний ON-LINE курс "English medical terminology refresher course. Medicine" для самостійної роботи студентів медичних вузів з підготовки до складання КРОК-1, що відкритий для доступу студентів. Впровадження

Курсу Online "English medical terminology refresher course. Medicine" для самостійної роботи студентів медичних вузів з підготовки до складання КРОК-1. Схвалено до впровадження в навчальний процес Центральною методичною Радою ЗДМУ (Протокол № 5 від 24.05.2018 р.)

3. Дистанційний ON-LINE курс "English medical terminology refresher course. Pharmacy" для самостійної роботи студентів медичних вузів з підготовки до складання КРОК-1, що відкритий для доступу студентів. Впровадження Курсу Online "English medical terminology refresher course. Pharmacy" для самостійної роботи студентів медичних вузів з підготовки до складання КРОК-1. Схвалено в навчальний процес Центральною методичною Радою ЗДМУ (Протокол № 5 від 24.05.2018 р.)

4. Дистанційний ON-LINE курс для студентів I та II курсів, II фармацевтичного факультету заочної форми навчання, за спеціальностями 226 «Фармація», «ТПКЗ» "Англомовна фармацевтична термінологія ESP: English Pharmaceutical Terminology."

5. Дистанційний ON-LINE курс для студентів "Англійська мова за професійним спрямуванням (просунутий рівень)" Схвалено в навчальний процес Центральною методичною Радою ЗДМУ (Протокол № 1 від 29.09.2016 р.)

6. Дистанційний ON-LINE курс "Латинська мова та медична термінологія" : on-line курс для самостійної роботи студентів I курсу мед. фак. ЗВО МОЗ України (для спеціальностей 221 «Стоматологія», 222 «Медицина», 224 «Технології медичної діагностики та лікування» спеціалізація «Лабораторна діагностика», 227 «Фізична терапія, ерготерапія», 228 «Педіатрія) / авт.-уклад. І. О. Хітрова, А. В. Олексієнко. Схвалено в навчальний процес Центральною методичною Радою ЗДМУ (Протокол № 5 від 24.05.2018 р.)

Самостійна робота за онлайн курсом передбачає опрацювання студентом тем передбачених навчальним планом дисципліни. На самостійну роботу

виносяться мовленнєві завдання, пов'язані із читанням і письмом, опрацюванням лексико-граматичного матеріалу. Студенти працюють дистанційно в групах "MS Teams".

Обсяг самостійної роботи за онлайн курсом визначається Робочою програмою дисципліни. Самостійна робота за онлайн-курсом може бути запропонована студентам, які пропустили практичні заняття чи мають індивідуальний графік відвідування. В середньому обсяг самостійної роботи за онлайн-курсами по кафедрі становить 20 годин, що відповідає 0,66 кредита ECTS.

Так, наприклад, дистанційний on-line курс "**Латинська мова та медична термінологія**" створено відповідно до робочої програми дисципліни, він розрахований на 22 години самостійної роботи, що відповідає 0,74 кредита ECTS. Курс містить чотири змістові модулі різної змістової насиченості, відповідно вимагає різної кількості годин для його виконання.

Номер модулю	Назва модулю	К-ть годин
Змістовий модуль 1.	«ФОНЕТИКА». Правила читання букв та буквосполучень. Наголос»	3
Змістовий модуль 2.	«АНАТОМІЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ». Іменники I-V відмін. Прикметники 1 та 2 груп.	8
Змістовий модуль 3.	«КЛІНІЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ»	5
Змістовий	«ФАРМАЦЕВТИЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ». Назви	6

модуль 4.	лікарських засобів. Рецепт.	
Всього за рік		22 год.

2.3.3.1 Методи контролю on-line курсів

Для поточного контролю використовуються дистанційні методи передбачені можливостями програми “MS Teams”:

- онлайн опитування у чат-кімнаті;
- дистанційна перевірка письмових завдань (Assignments);
- дистанційне тестування (Assignments).

Поточний контроль також може здійснюватися протягом традиційних консультацій з викладачем під час очних зустрічей.

Форма поточного контролю успішності:

Студенти виконують онлайн завдання, за результатами опрацювання яких автоматично формуються “звіти” (“MS Teams”) , які надходять на електронну скриньку викладача. Якщо студент вчасно виконує завдання, робота продовжується за планом. Якщо студент не виконав завдання вчасно, оцінка знижується і викладач повторно відкриває студенту доступ до завдання.

Перевірка здійснюється в усній та письмовій формах. Об’єктом оцінювання можуть виступати: результати написання тестових та творчих завдань; реферативні доповіді, участь у дискусії тощо.

2.3.3.2. Критерії оцінювання.

При оцінюванні успішності студентів застосовується Інструкція з методики оцінювання успішності студентів, яку розглянуто та затверджено на спільному засіданні Вчених Рад медичних та міжнародних факультетів 28.04.2012 р. протокол №8.

Загальна оцінка складається з оцінки за поточну діяльність та підсумкове заняття. Максимальна кількість балів, яка може бути при вивченні кожного модуля, становить 200, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 120 балів.

Поточний та підсумковий контроль складаються з усної та письмової частин.

Критерії оцінювання усної частини. Під час поточного та підсумкового оцінювання засвоєння навчальних матеріалів студенту виставляються оцінки за 4-бальною (традиційною) шкалою з урахуванням затверджених критеріїв:

Оцінка за 4-бальною шкалою	Критерії
«5»	1) читати з повним розумінням адаптовані тексти, статті, уміти аналізувати і робити висновки, порівнювати отриману інформацію 2) робити письмове повідомлення або доповідь, висловлюючи власне ставлення до проблеми, використовуючи різноманітні мовні засоби 3) без підготовки висловлюватись і вести бесіду у

	межах вивчених тем
«4»	1) читати з повним розумінням короткі тексти 2) писати повідомлення або доповідь 3) зв'язно висловлюватись відповідно до навчальної ситуації 4) розуміти основний зміст текстів, побудованих на вивченому мовному матеріалі, які містять певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатись
«3»	1) читати вголос і про себе (з розумінням основного змісту) короткі прості тексти 2) писати коротке текстове повідомлення 3) використовувати у мовленні прості речення 4) розпізнавати на слух прості речення, фрази та мовленнєві зразки, пред'явлені у нормальному темпі

«2»	1) розпізнавати та читати окремі вивчені слова 2) писати вивчені слова, словосполучення та прості непоширені речення 3) знати найбільш поширені слова та словосполучення теми 4) розпізнавати на слух вивчені найбільш поширені слова та словосполучення теми
-----	--

Критерії оцінювання письмової частини.

Поточну діяльність та результати підсумкового тестового контролю рекомендовано оцінювати відповідно до таких критеріїв:

Оцінка за 4-бальною шкалою	Пропорція правильних відповідей (мінімум)
«5»	90%
«4»	70%
«3»	55%
«2»	Менше 60%

Поточний контроль

Поточний контроль здійснюється протягом вивчення окремих тем модуля дистанційно з використанням можливостей комп'ютерної програми “Teams”. Поточному контролю підлягає опрацювання студентом матеріалів загально-теоретичної та практичної спрямованості (лексико-граматичні та текстові вправи, тести).

Підсумковий контроль

Підсумковий контроль здійснюється по завершенню вивчення всіх тем модуля на останньому контрольному занятті з дисципліни. Форми проведення підсумкового контролю стандартизовані і включають контроль теоретичної та практичної підготовки.

Перевірка здійснюється в усній та письмовій формах (очно або дистанційно). Об'єктом оцінювання виступають результати написання тестових завдань.

Письмова частина підсумкового контролю представляє собою лексико-граматичний тест, який має за мету перевірити засвоєння студентами вивченого лексичного та граматичного матеріалу відповідно до програми курсу.

Усна частина підсумкового контролю передбачає співбесіду за темами, вивченими протягом модулю, яка проходить дистанційно у Chat-Room або протягом консультації з викладачем.

Максимальна кількість балів, яку студент може отримати на підсумковому занятті, становить 80 балів. Залік вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 50 балів.

Визначення загальної оцінки за дисципліною

Загальна оцінка за дисципліною визначається як середнє арифметичне значення оцінок поточної навчальної діяльності та оцінки підсумкового контролю за традиційною шкалою оцінювання.

Надалі середня оцінка конвертується за єдиною шкалою, якою визначається максимально можлива та мінімальна сума необхідних балів: 110 балів, якщо поточні оцінки – «відмінно» та 60 балів, якщо поточні – «задовільно». До 110 максимальних балів можуть додаватись бали за індивідуальну роботу, але не більше 10.

Середня арифметична оцінка за п'ятибальною шкалою	Бали ECTS	Середня арифметична оцінка за п'ятибальною шкалою	Бали ECTS
4,97-5	110	3,97-4,0	85
4,93-4,96	109	3,93-3,96	84
4,89-4,92	108	3,89-3,92	83
4,85-4,88	107	3,85-3,88	82
4,81-4,84	106	3,81-3,84	81
4,77-4,8	105	3,77-3,80	80
4,73-4,76	104	3,73-3,76	79
4,69-4,72	103	3,69-3,72	78

4,65-4,68	102	3,65-3,68	77
4,61-4,64	101	3,61-3,64	76
4,57-4,6	100	3,57-3,60	75
4,53-4,56	99	3,53-3,56	74
4,49-4,52	98	3,49-3,52	73
4,45-4,48	97	3,45-3,48	72
4,41-4,44	96	3,41-3,44	71
4,37-4,4	95	3,37-3,40	70
4,33-4,36	94	3,33-3,36	69
4,29-4,32	93	3,29-3,32	68
4,25-4,28	92	3,25-3,28	67
4,21-4,24	91	3,21-3,24	66
4,17-4,20	90	3,17-3,20	65

4,13-4,16	89	3,13-3,16	64
4,09-4,12	88	3,09-3,12	63
4,05-4,08	87	3,05-3,08	62
4,01-4,04	86	3,01-3,04	61
		3,0	60

III. ТИПИ САМОСТІЙНИХ ЗАВДАНЬ ТА ЇХ ЗМІСТОВЕ НАПОВНЕННЯ

3.1. Вимоги до виконання різних видів завдань для самостійної роботи:

3.1.1. Вимоги до виконання самостійної роботи: анотування та реферування тексту

Однією з основних цілей навчання іноземній мові у вищій школі є навчити студента читати тексти зі спеціальності, щоб отримати повноцінну інформацію та вміння обробити її (анотування, реферування та конспект). По закінченні курсу іноземної мови, студент повинен володіти професійно-

орієнтованими навичками та вміннями, всіма видами наукової обробки тексту для самостійної роботи.

Організація письмової самостійної роботи забезпечується запропонованими алгоритмічними приписами, які раціонально й оптимально скеровують мисленнєво-мовленнєву діяльність при опрацюванні різноманітних наукових джерел як з метою «згортання» їх змісту до рівня конспекту, анотації, реферату, так і для підготовки англійською мовою наукової доповіді, виступу в дискусії, статті. За такого підходу суттєво підвищується ефективність інтелектуальної праці та забезпечуються перспективи самоосвіти у подальшому професійному зростанні.

Анотування – процес аналітично-синтетичного опрацювання інформації, мета якого – отримання узагальненої характеристики документа, що розкриває логічну структуру і зміст. Анотації використовуються для стислої характеристики наукової статті, монографії, дисертації тощо, а також у видавничій, інформаційній та бібліографічній діяльності.

Анотації виконують дві основні функції: 1) *сигнальну* (подається важлива інформація про документ, що дає можливість встановити основний його зміст і призначення, вирішити, чи варто звертатися до повного тексту праці); 2) *пошукову* (анотація використовується в інформаційно-пошукових, зокрема, автоматизованих системах, для пошуку конкретних документів).

Анотація складається з двох частин: бібліографічного опису і власне тексту. Анотація не розкриває зміст наукового джерела, а лише інформує про наукове джерело певного змісту й характеру. Анотація дозволяє користувачеві скласти достатнє й об'єктивне попереднє уявлення про незнайому для нього наукову публікацію і тим самим допомагає в пошуку, відборі та систематизації потрібної інформації.

За обсягом та глибиною розрізняють анотації описові та реферативні. Студенти кафедри іноземних мов опрацьовують навички написання описові

анотації, узагальнено характеризуючи зміст первинного документа і подаючи перелік основних тем, що в ньому відображені, відповідають на питання: про що повідомляється у документі.

Текст анотації вирізняється лаконічністю, високим рівнем узагальнення інформації, що представлена в первинному документі. У тексті анотації не варто використовувати складні синтаксичні конструкції, що перешкоджають сприйняттю тексту

Написання анотації має чітку та логічну структуру, що варіюється залежно від мети та змісту дослідження. Однак, спільні елементи підпорядковуються чітким законам написання наукового стилю. Наприклад, про предмет наукового дослідження можна повідомити використовуючи наступний ряд синонімічних дієслів.

Під час пояснення студентам структури анотації варто дотримуватися наступного плану аналізу тексту:

1. Відомості про автора.
2. Відомості про форму (жанр) тексту.
3. Предмет, об'єкт або тема.
4. Характеристика змісту анотованого документа.
5. Характеристика довідкового апарату видання.
6. Цільове й читацьке призначення документа.

Самостійна робота студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну

роботу, контролюється під час проведення підсумкового контролю. Окрема оцінка за самостійну роботу студента не виставляється.

3.1.2. Вимоги до виконання самостійної роботи: самостійне опрацювання лексичного матеріалу

Складання глосаріїв медичної лексики - це засіб розширення активного професійно зумовленого словникового запасу. Медицина та фармація, як галузі сучасного знання, орієнтовані на використання досягнень технічної революції. Кожного року виникає значна кількість термінів-новотворів, що належать до безеквівалентної лексики й викликають у студентів значні труднощі під час опрацювання текстів за фахом. Тому самостійне складання глосаріїв медичних термінів дозволяє студентам поглибити знання сучасної професійної лексики, що, в свою чергу, сприятиме інтелектуалізації науково-виробничої діяльності майбутніх медичних фахівців та полегшити процес самостійного засвоєння знань та їх реалізації. Глосарій розглядається автором як засіб розширення активного професійно зумовленого словникового запасу.

Не менша увага приділяється засвоєнню традиційної медичної лексики. Під час такої роботи студенти вивчають автентичні історії хвороб та складають глосарії термінології.

3.1.3. Вимоги до виконання самостійної роботи: позааудиторне читання текстів за фахом

Читання є основним засобом іншомовного спілкування вітчизняних студентів медичних та фармацевтичних напрямків підготовки, тому одним із завдань дисципліни "Іноземна мова за професійним спрямуванням" є формування і розвиток у студентів-медиків професійно орієнтованого

читання літератури англійською мовою. Читання текстів за фахом сприятиме актуалізації та докладному засвоєнню раніше опрацьованого лексико-граматичного матеріалу. Як один з варіантів позааудиторного читання, студентам пропонуються уривки з творів англомовних письменників про випадки з медичної практики.

Крім розвитку рецептивних лексико-граматичних навичок, розширення професійно-орієнтованого словникового запасу, тексти мають загальноосвітню і виховну цінність, герої творів змушують читача вирішувати для себе проблеми. За розмірами і складності тексти уроків складені з урахуванням градації мовної та проблемно-змістовної труднощі. Кожен розділ передує лексико-граматичний коментар до тексту для читання, в якому представлені пояснення незнайомій лексики, зразків фразеології, складних граматичних явищ, що зустрічаються в тексті. Крім того, в довіднику дається синонімічний і антонімічний ряд деяких лексичних одиниць, перераховуються їх похідні, пояснюються способи словотворення і наводяться етимологічні довідки. Післятекстові завдання - це вправи, спрямовані на формування рецептивних лексико-граматичних навичок, розвиток умінь критичного розуміння змісту тексту, вдосконалення вмінь монологічного та діалогічного мовлення англійською мовою. Комунікативні завдання, які завершують роботу в уроці, ставлять студентів перед необхідністю вирішувати проблемні мовні завдання. В ході вирішення цих завдань студенти активізують свій лексико-граматичний запас.

3.1.4. Вимоги до виконання самостійної роботи: створення презентацій

На заняттях з дисципліни “Іноземна мова” студентам пропонується підготовка доповідей з презентацією на історичну тематику або

загально-освітньою тематику, як-от: “Історія медицини у давні часи” або “Система медичної освіти США”. На практичних заняттях з “Іноземної мови професійного спрямування” студенти готують доповіді з презентацією за цікавими клінічними випадками, або узагальнюють матеріал за окремою системою організму. Тому знання базових правил у підготовці презентації та доповіді сприяє розвитку не тільки мовних компетенцій, формуванню навичок використання інформаційних і комунікаційних технологій, але й здатності до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися і бути сучасно навченим.

Найпростішою програмою для створення презентацій вважається Microsoft PowerPoint. Для підготовки презентації необхідно зібрану і оброблену початкову інформацію синтезувати за наступним алгоритмом:

1. Чітко сформулювати мету презентації: мотивувати, переконати, донести якоюсь ідеєю або просто повідомити інформацію.
2. Визначити регламент презентації: визначити тривалість виступу в аудиторії.
3. Відібрати всю змістовну частину для презентації і вибудувати логічну послідовність подання інформації.
4. Визначити ключові моменти в змісті тексту і виділити їх.
5. Визначити види візуалізації (картинки) для відображення їх на слайдах відповідно до логіки, метою і специфікою матеріалу.
6. Підібрати дизайн і форматувати слайди (кількість картинок і тексту, їх розташування, колір і розмір).
7. Перевірити візуальне сприйняття презентації. До видів візуалізації відносяться ілюстрації, образи, діаграми, таблиці. Ілюстрація - уявлення реально існуючого зорового ряду. Образи - на відміну від ілюстрацій -

метафора. їх призначення - викликати емоцію і створити ставлення до неї, впливати на аудиторію.

Практичні поради з підготовки презентації: зберігайте в окремих файлах друкований текст + слайди + роздатковий матеріал. Слайди - візуальна подача інформації, яка повинна містити мінімум тексту, максимум зображень, що несуть смислове навантаження, має виглядати наочно і просто. Текстовий зміст презентації - усне мовлення або читання, яке повинна включати аргументи, факти, докази і емоційне ставлення. Рекомендована кількість слайдів в одній презентації від 17 до 22. Обов'язковий контент презентації: тема, прізвище та ініціали виступаючого; план повідомлення; короткі висновки з усього сказаного; список використаних джерел. Роздатковий матеріал має дублювати живий текст.

3.1.5. Вимоги до виконання самостійної роботи: підготовка доповіді

Доповідь, як прилюдне повідомлення на певну тему, покликана систематизувати, ілюструвати прикладами, розвивати навички роботи з літературними та науковими джерелами.

Тема доповіді на практичному занятті узгоджується з викладачем і має відповідати темі навчального заняття. Матеріали використані під час підготовки доповіді, повинні відповідати науково-методичним вимогам вузу і бути вказані в доповіді. Студент має дотримуватися регламенту, визначеному при отриманні завдання. Ілюстрації повинні бути достатніми, але не надмірними.

Робота студента над доповіддю-презентацією націлена на опрацювання навичок самостійного узагальнення матеріалу, визначення висновків,

формування вміння орієнтуватися в матеріалі і відповідати на додаткові питання

слухачів, відпрацювання навичок ораторства, вміння проводити диспут.

Доповідачі повинні знати і вміти: повідомляти нову інформацію; використовувати технічні засоби; добре орієнтуватися в темі всього практичного заняття; дискутувати і швидко відповідати на поставлені запитання; дотримуватися встановленого регламенту часу ; мати уявлення про композиційній структурі доповіді та ін.

Структура виступу

Вступ допомагає забезпечити успіх виступу з будь-якої тематиці. Вступ має містити: назву, повідомлення основної ідеї, сучасну оцінку предмета викладу, короткий перелік розглянутих питань, відрізнитися живою цікавою формою викладу, акцентування уваги на важливих моментах, оригінальність підходу.

В основній частині студент має розкрити суть порушеної теми. Зазвичай ця частина будується за принципом звіту. Завдання основний частини - представити достатньо даних для того, щоб слухачі зацікавилися темою і захотіли ознайомитися з матеріалами. При цьому логічна структура теоретичного блоку має підкріплюватися наочними або аудіо-візуальним матеріалами.

3.2. Типи контрольних самостійних завдань

3.2.1. Правила складання та оцінювання домашніх контрольних робіт (ДКР)

Оцінювання знань студентів I курсу фармацевтичних факультетів за спеціальністю 226 «Фармація, промислова фармація» заочної форми навчання (5,5 років навчання)» здійснюється на основі підрахунку результатів виконання домашніх контрольних робіт в міжсесійний період та заліку з дисципліни «Латинська мова та фармацевтична термінологія», тобто підсумкова оцінка з навчальної дисципліни є сумою балів за виконання всіх завдань навчальної діяльності під час самостійної роботи студента, та за складений диференційований залік.

Об'єктом оцінювання знань студентів є програмний матеріал навчальної дисципліни, який перевіряється під час поточного і підсумкового контролю з метою встановлення рівня і якості засвоєння знань, формування необхідних для майбутньої професійної діяльності навичок і вмінь.

Правила виконання та критерії оцінювання домашніх контрольних робіт:

Контрольні роботи з дисципліни складені на основі «Положення про порядок виконання та рецензування контрольних робіт студентів заочної форми навчання у Запорізькому державному медичному університеті», затверджене протоколом ЦМР ЗДМУ № 4 від 26.11.2019, яке зокрема зазначає:

4.1. Студенти заочної форми навчання повинні виконувати контрольні роботи відповідно до навчального плану, графіка навчального процесу та подавати їх відповідно до графіка виконання контрольних робіт, але не пізніше, ніж за 15 днів до початку сесійного періоду.

4.2. Тематика та обсяг варіантів контрольних завдань обговорюється на засіданнях відповідних кафедр. Завдання для виконання контрольних

завдань студенти отримують на кафедрах у період проведення настановних лекцій і виконують їх самостійно у міжсесійний період. При виконанні студентами контрольних завдань викладачі кафедр проводять консультації; рекомендують навчальну та навчально-методичну літературу.

Домашня контрольна робота (ДКР) виконується студентами в термін, встановлений навчальним планом. Кожну контрольну роботу потрібно виконувати письмово в окремому зошиті розбірливим почерком (без перекреслень чи довільного скорочення слів). На титульній сторінці в *друкованому вигляді* (з метою уникнення різночитання ПІБ) вказуються:

1. Назва навчального закладу
2. Назва кафедри
3. Вид роботи
4. Назва дисципліни
5. Виконав/ла студент / тка _____ курсу, _____ групи
6. ПІБ

Зразок заповнення титульної сторінки зошита:

Запорізький державний медичний університет

Кафедра іноземних мов

Контрольна робота з дисципліни

«Латинська мова та фармацевтична термінологія»

Ваконав/ла студента/тка ____ курсу ____ групи

ПІБ

Робота повинна бути чітко структурованою, всі завдання мають бути виконані та оформлені у точній відповідності до наданих інструкцій.

3.2.2. Типи завдань у складі ДКР

Метою створення ДКР контроль самостійної роботи, вмінь та навичок студентів, отриманих протягом навчального року та є головною умовою допуску до іспиту чи заліку з дисципліни. Мета виконання ДКР – перевірка рівня підготовки студентів в процесі самостійного вивчення навчального матеріалу. Завдання до ДКР розробляються викладачем і додаються до робочих програм дисциплін. Зміст кожної ДКР має повністю відповідати робочій навчальній програмі дисципліни.

ДКР з дисципліни «Латинська мова та фармацевтична термінологія» складається з наведених нижче блоків завдань:

1. Переклад термінів в номенклатурній та рецептурній формах:
2. Переклад термінів українською мовою:

3. Написання назви препаратів латинською мовою, виділіть частотні відрізки, вкажіть їх значення:

4. Переклад рецептів латинською мовою

5. Переклад рецептів українською мовою

У якості прикладу наведемо блоки завдань з ДКР для студентів I курсу фармацевтичного факультету заочної форми навчання (5 та 5,5 років навчання).

Перший тип завдань створений для перевірки знань граматичного матеріалу першого семестру. Усі словосполучення відрізняються фармацевтичною тематикою. Студент має не тільки знати правильний переклад специфічних фармацевтичних словосполучень з різними типами означень, що використовуються в фармацевтичній практиці, а й вміти правильно вжити їх в рецептурній формі. Кожен пункт завдання оцінюється у чотири бали – 2 бали за номенклатурні та 2 бали за рецептурну форму. Загальна кількість балів за виконання завдань граматичного блоку – 24 бали.

Завдання 1. Перекладіть терміни в номенклатурній та рецептурній формах (24 бали):

Настоянка валеріани з камфорою

Меркурію ціанід

Протидифтерійна вакцина

Другий тип завдань створений для перевірки навичок письмового перекладу словосполучень та речень з латинської мови українською. В цьому завданні наголос робиться на знання форм дієслова та відмінкових закінчень іменників та прикметників. Кожен пункт завдання оцінюється у чотири бали. Загальна кількість балів за виконання завдань граматичного блоку – 24 бали.

Завдання 2. Перекладіть українською мовою (24 бали):

Collargolum in vitro nigro

Suppositoria cum extracto Belladonnae

Emplastrum bactericidum

Infunde aquam in lagena

Третій тип завдань вимагає від студентів знання граматично правильного написання тривіальних назв препаратів та частотних відрізків, що наявні в їх складі. Кожен пункт завдання оцінюється у два бали. Загальна кількість балів за виконання завдань граматичного блоку – 14 бали.

3) Напишіть назви препаратів латинською мовою, виділіть частотні відрізки, вкажіть їх значення (14 балів):

Бікаїн

Аміказол

Ацетолакс

Саліциламід

Гематоген

Кардіовален

Окситетрациклін

Четвертий тип завдань – переклад рецептів латинською мовою. Студент має правильно виписати рецепт без скорочень звертаючи увагу на відмінок кожного терміну. Також увага звертається на правильне оформлення рецепту – вживання правильних знаків пунктуації, дієслівних форм, прийменників. Кожен рецепт оцінюється у п’ять балів. Загальна кількість балів за виконання завдань граматичного блоку – 25 балів.

4) Перекладіть рецепти латинською мовою (25 балів кожен рецепт):

Візьми: Драже «Фалімінт» 0,025 числом 50	Візьми: Свічки з димедролом 0,02 числом 10
Видай. Познач.	Видай.
Візьми: Екстракту красавки густого 0,5	Познач.
Анестезину 1,0	Візьми: Сульфату атропіну 0,1
Ланоліну 20,0	Гідрохлориду етилморфіну 0,3
Змішай. Видай.	Розчину борної кислоти 10 мл
Познач.	Змішай. Видай.
Візьми: Настояю листя мучниці 20,0 – 200 мл	Познач.
Гексаметилентетраміну 6,0	
Змішай. Видай.	
Познач.	

П'ятий тип завдань – переклад рецептів українською мовою. Студент має правильно перекласти рецепт без скорочень звертаючи увагу на відмінок кожного терміну. Також увага звертається на правильне оформлення рецепту – вживання правильних знаків пунктуації, дієслівних форм, прийменників. Кожен рецепт оцінюється у п'ять балів. Загальна кількість балів за виконання завдань граматичного блоку – 25 балів.

5) Перекладіть рецепти українською мовою (5 балів кожен рецепт):

Recipe: Tabulettas Morphocyclini 0,5 enterosolubiles numero 20 Da. Signa: Recipe: Picis liquidae Saponis viridis ana 150 Spiritus aethylici 95% 15 ml Misce fiat linimentum. Da. Signa. Recipe: Florum Chamomillae Florum Millefolii Herbae Absinthii Foliorum Menthae piperitae Foliorum Salviae ana 10,0 Misce fiant species. Da. Signa.	Recipe: Strychnini nitratis 0,03 Extracti et pulveris radicis Calami quantum satis ut fiant pilulae numero 30. Da. Signa. Recipe: Emulsi seminum Amygdali dulcis 180 ml Morphini hydrochloridi 0,06 Misce. Da. Signa.
---	--

3.2.3. Критерії оцінювання ДКР

Оцінювання домашньої контрольної роботи проводиться згідно з критеріями, зазначеними у робочій програмі «Латинська мова та фармацевтична термінологія» (заочна форма навчання) підготовки магістра галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 226 «Фармація, промислова фармація» освітня програма «Технологія парфумерно-косметичних засобів» (5,5 років навчання) автори доц. Гордієнко О.В., ст. викл. Скрипник Ю.С., ст. викл. Тітієвська Т.В. Виконання ДКР оцінюється за 120-бальною загальноєвропейською шкалою ECTS. Бали нараховуються відповідно до таких критеріїв як обсяг роботи та її зміст.

Максимальна кількість балів за обсяг контрольної роботи – 20, мінімальна – 15.

Максимальна кількість балів за зміст контрольної роботи – 100, мінімальна – 50.

Обсяг контрольної роботи (максимально 20 балів – мініимально 10 балів):

Робота виконана в повному обсязі	20 балів
Робота виконана на 80-90 %	15 балів
Робота виконана на 60-80%	10 балів

Зміст контрольної роботи оцінюється згідно з наступними критеріями перекладу і письмового завдання (максимально - 100 балів, мінімально – 50 балів):

1.	Переклад термінів в номенклатурній та рецептурній формах:	24 бали	4 бали кожне словосполучення
2.	Переклад термінів українською мовою:	12 балів	4 бали кожне словосполучення
3.	Написання назв препаратів латинською мовою, виділіть частотні відрізки, вкажіть їх значення:	14 балів	2 бали кожна назва препарату
4.	Переклад рецептів латинською мовою	25 балів	5 балів кожен рецепт
5.	Переклад рецептів українською мовою	25 балів	5 балів кожен рецепт

Загальна кількість балів за виконання домашньої контрольної роботи визначається як сума балів за зміст та обсяг контрольної роботи і конвертується в традиційну оцінку та оцінку за шкалою ECTS за наступними критеріями:

Кількість балів за контрольну роботу	Оцінка ECTS та її визначення	Традиційна оцінка
108 –120	A – відмінно	відмінно
96 –107	B – дуже добре	добре
84 – 95	C – добре	
72 – 83	D – задовільно	задовільно
60 – 71	E – достатньо (задовольняє мінімальні критерії)	
41 – 59	Fx – незадовільно (має бути перероблена)	незадовільно
< 40	F– не допущено (потрібна додаткова робота)	не допущено

Якщо контрольна виконана без дотримання вказівок, або ж не виконана повністю, вона повертається студенту без перевірки і оцінюється літерою F – не допущено. Після одержання незадовільної рецензії рекомендується отримати додаткову консультацію у викладача. У процесі підготовки до заліків та екзаменів рекомендується ознайомитись з матеріалом відрецензованих контрольних робіт. Під час виконання контрольної роботи

студенти заочної форми навчання можуть консультуватися з викладачем, як в аудиторному режимі, так і в дистанційному.

3.2.4. Правила рецензування ДКР

Кожна контрольна робота проходить рецензування згідно з порядком, встановленим «Положенням про порядок виконання та рецензування контрольних робіт студентів заочної форми навчання у запорізькому державному медичному університеті»:

Рецензування кожної контрольної роботи включає: виявлення помилок, їх виправлення, складання рецензії і заповнення бланку обліку рецензування.

5.3. Методика рецензування

Виявлення та виправлення помилок.

Перевіряючи роботу студента, викладач-рецензент повинен відмітити кожну помилку та неточність.

При перевірці робіт рекомендується:

- Вказати правила, порушені студентом при виконанні роботи.
- Вказати на недбалість у викладенні або в оформленні, якщо це має місце.

Складання рецензії.

Рецензію[1] слід оформляти на спеціальному бланку (Додаток 1). Кожна рецензія має бути індивідуальною.

У рецензії необхідно представити короткий аналіз помилок і недоліків контрольної роботи, врахувати позитивні сторони роботи і зробити висновок щодо можливості її зарахування і оцінювання.

У випадках, коли виявлені в роботі помилки і недоліки є настільки серйозними, що можуть перешкодити подальшому вивченню дисципліни, роботу необхідно повернути студенту для її повного, чи часткового доопрацювання. При цьому потрібно конкретно сформулювати усі вимоги, які має виконати студент.

Повторне рецензування завдання проводиться за умови долучення до неї незарахованої раніше роботи. При рецензуванні повторного завдання викладач-рецензент повинен перевірити виконання зроблених зауважень.

Зразок рецензії ДКР

Міністерство охорони здоров'я України

Запорізький державний медичний університет

Реєстраційний № _____[2]

Факультет II фармацевтичний Курс _____ Група _____

Студент _____

(прізвище, ім'я по батькові)

Контрольне завдання з дисципліни Латинська мова та фармацевтична термінологія»

(дисципліна)

Викладач-рецензент _____
(посада, вчена ступінь, прізвище, ім'я по батькові,)

Контрольну роботу виконав(ла) з оцінкою _____ бали/ів

(цифра прописом)

РЕЦЕНЗІЯ

Робота виконана _____, з врахуванням загального змісту може бути оцінена в _____ балів. Переклад термінів в номенклатурній та рецептурній формах латинською та українською мовою виконаний _____.
Написання назв препаратів латинською мовою виконано _____.
Переклад рецептів латинською та українською мовою виконаний _____.

В цілому робота може бути оцінена у _____ балів, що відповідає оцінці _____ за шкалою ECTS та традиційній оцінці _____.

Дата перевірки контрольного завдання:

[1] Реєстраційні номери контрольних робіт вказуються в окремому бланку за підписом зав. кафедри

3.3. Правила створення, регламент проведення та критерії оцінювання заліку з дисциплін кафедри іноземних мов

Підсумковий контроль засвоєння модуля (диференційований залік) відбувається по завершенню вивчення блоку відповідних змістових модулів шляхом написання залікової роботи у відповідності до процедури контролю практичних навичок в умовах, що наближені до реальних. Матеріали для проведення диференційованого заліку для студентів заочного відділення відповідають аналогічним матеріалам для студентів очної форми навчання.

До заліку допускаються студенти, які при виконанні домашніх контрольних робіт набрали кількість балів, не меншу за мінімальну («задовільно» - 60 балів). Студенту, який не виконав всі види робіт, передбачені навчальною програмою з поважної причини, вносяться корективи до індивідуального навчального плану і дозволяється відпрацювати академічну заборгованість до певного визначеного терміну.

3.3.1. Правила створення, регламент проведення та критерії оцінювання для дисциплін “Латинська мова та медична термінологія” та “Латинська мова та фармацевтична термінологія”

Форма проведення підсумкового контролю є стандартизованою і включає контроль теоретичної і практичної підготовки. Оцінювання проводиться за

чотирибальною шкалою, а також традиційна оцінка переводиться у бали за шкалою ECTS.

Підсумковий заліковий контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав 50 балів. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент під час проведення заліку, становить 80 балів.

Максимальна кількість балів, що присвоюється студентам при засвоєнні кожного залікового кредиту – 200, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 120 балів, за результатами підсумкового контролю – 80 балів.

3.3.1.1. Оцінювання залікового контролю засвоєння модуля з дисципліни “Латинська мова та медична термінологія”

Контроль засвоєння модуля здійснюється у два етапи:

- 1) рішення типових задач за темами модуля (максимально 40 б., мінімально 25 б.);
- 2) рішення підсумкових тестових завдань за темами модуля (максимально 40 б., мінімально 25 б.).

Максимальна кількість балів дорівнює 80.

Підсумковий модульний контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 50 балів.

Складові підсумкового контролю:

- 1) рішення типових задач

1 блок “Анатомічна термінологія” – Загальна кількість балів - 18

1 завдання - 10 балів

2 завдання - 4 бали (2 бали кожне словосполучення)

3 завдання - 4 бали (2 бали кожне словосполучення)

2 блок “Клінічна термінологія” – Загальна кількість балів - 6

1 завдання - 3 бали (1 бал за кожен термін)

2 завдання - 3 бали (1 бал за кожен термін)

3 блок “Фармацевтична термінологія” – Загальна кількість балів - 16

Макс. кількість балів – 40 бал.

Мінім. кількість балів – 25 бал.

2) рішення підсумкових тестових завдань

Макс. кількість балів – 40 бал.

Мінім. кількість балів – 25 бал.

Мінім. кількість балів – 25 бал.

Приклад завдань для залікового контролю

Встановлені регламентом 15 варіантів типових завдання для диференційованого заліку викладені у наступних збірниках, затверджених ЦМР ЗДМУ:

1. «Матеріали для проведення диференційованого заліку з дисципліни «Латинська мова та медична термінологія» для студентів I курсу та студентів II курсу, які попередньо здобули освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста за спеціальністю 5.12010101 «Лікувальна справа» та 5.12010102 «Сестринська справа» для подальшого навчання у ЗВО МОЗ України, спеціальності 228 «Педіатрія». – авт.-уклад. Скрипник Ю.С., Калашникова М. Ю. – 53 с.
2. «Матеріали для проведення диференційованого заліку з дисципліни «Латинська мова та медична термінологія» для студентів I курсу та студентів II курсу, які попередньо здобули освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста за спеціальністю 5.12010101 «Лікувальна справа» та 5.12010102 «Сестринська справа» для подальшого навчання у ЗВО МОЗ України, спеціальність 222 «Медицина» . – авт.-уклад. Скрипник Ю.С., Калашникова М. Ю. – 53 с.
3. «Матеріали для проведення диференційованого заліку з дисципліни «Латинська мова та медична термінологія» для студентів I курсу та студентів II курсу, які попередньо здобули освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста 5.12010104 "Стоматологія" та 5.12010104 "Стоматологія ортопедична" для подальшого навчання у ЗВО МОЗ України, спеціальності 221«Стоматологія» . – авт.-уклад. Скрипник Ю. С., Мартянова М.Є., Левада Т. І. – 53 с.
4. «Матеріали для проведення диференційованого заліку з дисципліни «Латинська мова та медична термінологія» для студентів I курсу спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія». – авт.-уклад. Скрипник Ю.С., Шевкун А.В. – 53 с.

5. «Матеріали для проведення диференційованого заліку з дисципліни «Латинська мова та медична термінологія» для студентів I курсу спеціальності 224 «Технології медичної діагностики та лікування» спеціалізація «Лабораторна діагностика» . – авт.-уклад. . Скрипник Ю.С., Олексієнко А. В.– 53 с.,

Вирішення типових завдань включає в себе три розділи, що вивчаються протягом засвоєння курсу “Латинська мова та медична термінологія”: анатомічний, клінічний та фармацевтичний блок. Кожен блок складається з трьох завдань.

Блок “**Анатомічна термінологія**” включає в себе перевірку вміння студента перекладати граматичну конструкцію “узгоджене означення”, відмінювати іменники п’яти відмін з прикметниками першої та другої групи, а також містить завдання на моніторинг навиків письмового перекладу складних анатомічних термінів українською/латинською мовою. Блок завдань оцінюється у 16 балів.

Завдання 1. Провідмінити в однині та множині

Musculus, i m (zygomaticus, a, um; maximus, a, um);

Завдання 2. Перекласти українською мовою:

a) processus mastoideus ossis temporalis;

б) porus acusticus internus et meatus acusticus internus.

Завдання 3. Перекласти латинською мовою:

- а) глибокий поперечний м'яз промежини;
- б) довгий згинач великого пальця.

Блок “**Клінічна термінологія**” включає два типи завдань - розбір складних термінів-комполітів за складом та утворення готових термінів за заданими умовами. Загальна кількість балів за виконання блоку - 6 балів.

Завдання 1. Розібрати за складом:

salpingoplastica

gastroesophagostomia

hyperbilirubinaemia

Завдання 2. Скласти з терміноелементів складні терміни:

Запалення шарів стінки серця;

Опущення нутрощів;

Запалення всього ока;

Блок “**Фармацевтична термінологія**” включає в себе перевірку вміння студента перекладати рецепти латинською мовою з дотриманням потрібних

рецептурних скорочень та виконуючи всі формальні вимоги до оформлення латинської частини рецепту. Виконання блоку завдань оцінюється в 16 балів.

Рецепт №1.

Візьми: Свічки з димедролом 0,02 числом 10

Видай.

Познач.

Рецепт №2.

Візьми: Сульфату атропіну 0,1

Гідрохлориду етилморфіну 0,3

Розчину борної кислоти 10 мл

Змішай. Видай.

Познач.

Рецепт №3.

Візьми: Відвару листя евкаліпта 20,0 – 250 мл

Видати.

Позначити.

3.3.1.2. Оцінювання залікового контролю засвоєння модуля з дисципліни “Латинська мова та медична термінологія”

Контроль засвоєння модуля здійснюється у два етапи:

- 1) рішення типових задач за темами модуля (максимально 40 б., мінімально 25 б.);
- 2) рішення підсумкових тестових завдань за темами модуля (максимально 40 б., мінімально 25 б.).

Максимальна кількість балів дорівнює 80.

Підсумковий модульний контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 50 балів.

Складові підсумкового контролю:

- 1) рішення типових задач

Завдання №1 “Переклад термінів в номенклатурній та рецептурній формі” –
Загальна кількість балів - 10

Завдання №2 “Переклад українською мовою” – Загальна кількість балів -
10

Завдання №3 - “Переклад тривіальних назв препаратів латинською мовою”
-

– Загальна кількість балів - 5

Завдання №4 “Переклад рецептів латинською мовою” -- Загальна кількість
балів - 20 (5 балів за кожен рецепт)

Макс. кількість балів – 40 бал.

Мінім. кількість балів – 25 бал.

2) рішення підсумкових тестових завдань

Макс. кількість балів – 40 бал.

Мінім. кількість балів – 25 бал.

Мінім. кількість балів – 25 бал.

Приклад завдань для залікового контролю з дисципліни “Латинська мова та фармацевтична термінологія”

Встановлені регламентом 15 варіантів типових завдання для диференційованого заліку викладені у наступних збірниках, затверджених ЦМР ЗДМУ:

1. «Матеріали для проведення диференційованого заліку з дисципліни «Латинська мова та фармацевтична термінологія» для студентів I курсу I фармацевтичного факультету спеціальності 226 «Фармація, промислова фармація». – авт.-уклад. Скрипник Ю.С. -- 32 с.
2. «Матеріали для проведення диференційованого заліку з дисципліни «Латинська мова та фармацевтична термінологія» для студентів I курсу I фармацевтичного факультету спеціальності 226 «Фармація, промислова фармація» освітня програма «Технологія парфумерно-косметичних засобів» . – авт.-уклад. Скрипник Ю.С. -- 32 с.

Вирішення типових завдань залікового контролю включає в себе чотири типи завдань. Перше завдання містить переклад термінів п'яти відмін з

прикметниками в номенклатурній та рецептурній формах та допомагає визначити рівень володіння латиномовною фармацевтичною термінологією та схарактеризувати розвиток навичку відмінювання іменників всіх відмін, зважаючи на особливості певних іменників. Виконання першого завдання оцінюється в 10 балів.

Завдання №1 Перекласти в номенклатурній та рецептурній формі

Настій листя кропиви

Барбітал-натрій

Перцевий пластир

Переклад словосполучень та речень фармакологічної спрямованості українською мовою допомагає додатково розкрити ступінь засвоєння студентом правил перекладу дієслів, прийменників та відмінкових форм іменників.

Завдання №2 Перекладіть українською мовою

Rhizomata cum radicibus Valerianae

Collargolum in vitro nigro

Suppositoria cum extracto Belladonnae

Правильне написання латинською мовою тривіальних назв лікарських препаратів є дуже важливим для подальшого навчання та практики провізора чи косметолога, також бажаний коментар щодо частотних відрізків, які містяться в складі препарату, оскільки вони дають уявлення про спосіб дії, місце дії, склад або фармакологічну групу препарату.

Завдання №3 Напишіть назви препаратів латинською мовою, виділіть частотні відрізки, вкажіть їх значення

Бікаїн

Аміказол

Ацетолакс

Саліциламід

Коректний переклад рецептів латинською мовою визначений в межах курсу «Латинська мова та фармацевтична термінологія» як кінцева ціль, яка встановлюються на основі ОПП підготовки провізора за фахом відповідно до блоку її змістового модуля (гуманітарна освіта) і є основою для побудови змісту навчальної дисципліни. Студенти мають вміти правильно написати рецепт з дотриманням всіх можливих скорочень, а також правильно вжити всі терміни в рецептурній формі. Загальна кількість балів за виконання завдання - 15 балів.

Завдання №4 Перекладіть рецепти латинською мовою:

Візьми: Розчину сульфацилу-натрію 30% 5 мл

Нехай будуть видані такі дози кількістю 6 в ампулах.

Нехай буде позначено. По 3 мл 2 р. на день у вену.

Візьми: Натрію саліцилату 6,0

Натрію гідрокарбонату 0,2

Змішай, щоб утворився порошок.

Розділити на рівні частини кількістю 12.

Видати.

Позначити.

Візьми: Тіосульфату натрію 10 мл

Очищеної води до 100 мл

Нехай буде змішано. Нехай буде видано.

Нехай буде позначено. По 1 ст. л. кожні 5-10 хв.

3.3.1.3. Приклад завдань для залікового контролю з дисципліни “Латинська мова та фармацевтична термінологія” для студентів заочної форми навчання

Проведення та оцінювання підсумкового контролю з дисципліни “Латинська мова та фармацевтична термінологія” для студентів фармацевтичного факультету спеціальності 226 «Фармація, промислова фармація» та 226 «Фармація, промислова фармація» освітня програма «Технологія парфумерно-косметичних засобів» заочної форми навчання 4,5 а також 5 та 5,5 років навчання відбувається аналогічно до груп студентів очної форми навчання - на останньому заліковому занятті та перевіряється не пізніше ніж 3 дні після написання.

3.3.2. Правила створення, регламент проведення та критерії оцінювання для дисциплін “Іноземна мова” та “Іноземна мова за професійним спрямуванням”

Матеріали для проведення диференційованого заліку з дисципліни “Іноземна мова” та “Іноземна мова за професійним спрямуванням” складаються з двох блоків: I блок – це перевірка практичних навичок (читання, письмовий переклад загальнонаукового автентичного тексту, складання письмового резюме та його усне повідомлення, розмовна тема), II блок – перевірка теоретичних знань (двадцять тестових завдань з лексики та граматики англійської мови). Лексичний матеріал охоплює тематику робочої програми. Лексичний матеріал охоплює тематику робочої програми. Тестові завдання складено на основі оригінальних англомовних медичних текстів. Наприклад,

Перевірка практичних навичок:

ВАРІАНТ 1

1. Прочитати і зробити письмовий переклад запропонованої частини тексту “Botany”
2. Скласти письмове резюме тексту.
3. Розмовна тема.

Botany

Botany is the scientific study of plant life. As a branch of biology, it is also called plant science(s) or plant biology. Botany covers a wide range of scientific disciplines that study plants including: structure, growth, reproduction, metabolism, development and diseases of plants, chemical properties and evolutionary relationships between different plant groups. The study of plants and botany began with tribal lore, used to identify edible, medicinal and poisonous plants, making botany one of the oldest sciences. From this ancient interest in plants, the scope of botany has increased to include the study of over 550,000 kinds or species of living organisms.

Plant life can be studied from different perspectives, from the molecular, genetic and biochemical level through cells, tissues, organs, individuals, plant populations, and communities of plants. At each of these levels a botanist might be concerned with the classification (taxonomy), structure (anatomy), or function (physiology) of plant life. Historically, botany covers all organisms that were not

considered to be animals. Some of these "plant-like" organisms include fungi (studied in mycology), bacteria and viruses (studied in microbiology), and algae (studied in phycology). Most algae, fungi, and microbes are no longer considered to be in the plant kingdom. However, attention is still given to them by botanists, and bacteria, fungi, and algae are usually covered in introductory botany courses.

The study of plants has importance for a number of reasons. Plants are a fundamental part of life on earth. They generate the oxygen, food, fibres, fuel and medicine that allow higher life forms to exist. Plants also absorb carbon dioxide through photosynthesis, a minor greenhouse gas that in large amounts can affect global climate.

Перевірка теоретичних знань:

ВАРІАНТ 1

ВИБЕРІТЬ ПРАВИЛЬНИЙ ВАРІАНТ ВІДПОВІДІ:

1. Almost everything on the Earth around us consists of chemical compounds, of a great variety of combinations of the ... elements.

- a) chemistry b) chemist c) chemical d) chemically
e) chemicals

2. Both chemists and biologists have long been surprised by the way the evolution selected certain elements as the ... of living organisms.

- a) building blocks b) suitable frocks c) firm rocks d) hard knocks
e) woolen flocks

3. Living matter contains about one-third of the elements of the Periodic Table – only hydrogen, carbon, nitrogen and iodine are found in higher concentrations in the ... than in the Earth.

a) human rights b) human nature c) human factor d) human body e)
human being

4. Possibly, a very long time ago the clot of cosmic matter which finally became our ... consisted all of only the atoms of almost 100 chemical elements.

a) plane b) platform c) place d) peace e) planet

5. Hundreds, thousands, millions years passed, conditions changed; the atoms reacted with one another, and the gigantic ... of nature began to operate.

a) labour b) laboratory c) labourious d) labouring e)
labourer

6. During its long evolution nature, the chemist, learned to prepare all kinds of substances from the simple water molecule to infinitely complex ...

a) products b) processes c) procedures d) proteins
e) programs

7. The great diversity of chemical compounds owes its existence to processes called chemical reactions – they are the ... of chemical science.

a) interim status b) important step c) true spirit d) sun spot e)
influence sphere

8. Chemistry is the ... which deals with substances, their composition and structure, their properties and mutual conversion.

a) science b) scientific c) scientist d) scientifically e) sciences

9. Chemistry is the science of substances and their ... , it does not simply copy nature or imitate it, but surpasses it in more different ways year by year.

a) transform b) transforming c) transformation d) transformed e)
transformations

10. Man began to use many chemical processes in ancient times, but chemical ... of the time was mainly practical and empirical.

a) know b) knew c) knowledge d) known e)
knowing

11. Research suggests this activity may help you become more optimistic and better able to overcome obstacles as you ... toward life goals.

a) work b) working c) worked d) are working e) are
worked

12. Pay close attention to the small moments of happiness you ...
every day.

a) encountering b) encountered c) encounter d) were
encountering e) will encounter

13. Do good things for others ... family, friends and strangers.

a) include b) including c) included d) includes e) are
including

14. Discover new hobbies — most of us are so overscheduled that we need to give ourselves permission

a) to relax b) relaxed c) relaxing d) will relax e) has
relaxed

15. Don't dwell ... negative events.

a) for b) with c) at d) on e) before

16. Household disorder can be a drain on ... energy.

a) my b) his c) their d) its e) your

17. ... yourself flowers!

a) buy b) bought c) have bought d) don't buy
e) let's buy

18. New research shows that we ... longer and longer to reach maturity; less than a third of 30-year-olds can now be classified as adults, based on the criteria of having completed their schooling, left home and become financially independent.

a) to take b) take c) taken d) are taking e) taking

19. The practice of product placement of cigarettes in the movies, where a named brand is handled or used by the movie's stars, ... a form of promotion that can reach a global audience of tens of million.

a) to be b) be c) is d) was e) were

20. For people who yearn ... their cigarette addiction but don't fancy a trip to the doctor's office, the ability to get the nicotine patch without a prescription may be just what the doctor ordered.

a) to break b) broke c) broken d) breaking e) break

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Посібники, практикуми для студентів

1. Lingua Latina pharmaceutica=Фармацевтична латина: Lingua latina pharmaceutica=Фармацевтична латина: методичний посібник для самостійної роботи студентів І курсів фарм. ф-тів (для спеціальностей 226 «Фармація, промислова фармація» та 226 «Фармація, промислова фармація» освітня програма «Технологія парфумерно-косметичних засобів») / уклад. : І. О. Хітрова, Ю. С. Скрипник. – Запоріжжя: [ЗДМУ], 2018. – 70 с.

2. Англійська мова для фізіотерапевтів: практикум для студентів І курсу медичних факультетів спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія» / Г. К. Волкова, Л. В. Беспала. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2018.

3. Англійська мова. Практикум з реферування текстів для студентів I курсу медичних факультетів спеціальності “Медицина - 222” / Л.В. Сазанович. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2018.
4. Англійська мова: Навчально-методичний посібник для студентів I курсу медичних факультетів спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія» / О. В. Гордієнко, Л. В. Беспала. – Запоріжжя: [ЗДМУ], 2018.
5. Англійська мова: навчально-методичний посібник для студентів медичних факультетів з підготовки і роботи на практичних заняттях з дисципліни “Іноземна мова за професійним спрямуванням” (спеціальності: «Медицина», «Технології медичної діагностики та лікування», «Фізична терапія, ерготерапія», «Педіатрія» / Гордієнко О. В., Неруш А. В., Соляненко О. Л. . - Запоріжжя: ЗДМУ, 2018.
6. Англійська мова: Навчально-методичний посібник до практичних занять з дисципліни "Іноземна мова" для студентів спеціальностей "Медицина", "Педіатрія", "Лабораторна діагностика", "Фізична терапія, ерготерапія". – Запоріжжя: ЗДМУ, 2018.
7. Іноземна мова за професійним спрямуванням. Англійська мова. Методичний посібник для викладачів, як проводять практичні заняття у студентів II курсу фармацевтичних факультетів спеціальностей 226 «Фармація, промислова фармація, 224 «Технології парфумерно-косметичних засобів» / О.В. Гордієнко, Ю.В. Орел-Халік, В.В. Жаворонкова. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2018. – 72 с.
8. Іноземна мова за професійним спрямуванням. Англійська мова навчально-методичний посібник для студентів II курсу фармацевтичних факультетів спеціальностей 226 «Фармація, промислова фармація», «Технології парфумерно-косметичних засобів» заочної форми навчання / Уклад. : О.В. Гордієнко, Ю.В.Орел-Халік, В.В.Жаворонкова. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2018. – 73 с.

9. Латинська мова: практикум для студ.-іноз. гром. I курсу мед. та фарм. ф-тів / авт.-уклад. А.К. Куліченко, Ю.С. Скрипник, І.О. Хітрова. – 2-ге вид., доопрац. і доповн. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2018. – 96 с.
10. Латинська мова та медична термінологія. Ч. I : Анатомічна термінологія: практикум для самот.роб. студ. I курсу мед. ф-тів / авт.-уклад. А.В. Олексієнко, Ю.С. Скрипник, М.Є.Мартьянова. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2019. – 121 с.
11. Латинська мова та медична термінологія. Ч. I : Анатомічна термінологія: практикум для студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів / авт.-уклад. А.К. Куліченко, Ю.С. Скрипник, І.О. Хітрова. – 2-ге вид., доопрац. і доповн. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2018. – 107 с.
12. Латинська мова та медична термінологія. Ч. II : Клінічна термінологія: практикум для самот.роб. студ. I курсу мед. ф-тів / авт.-уклад. А.В. Олексієнко, Ю.С. Скрипник. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2019. – 89 с.
13. Латинська мова та медична термінологія. Ч. II : Клінічна термінологія : практикум для студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів / авт.-уклад. А.К. Куліченко, Ю.С. Скрипник, І.О. Хітрова. – 2-ге вид. доопрац. і доповн. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2018. – 81 с.
14. Латинська мова та медична термінологія. Ч. III: Фармацевтична термінологія: практикум для студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів / авт.-уклад. А.К. Куліченко, Ю.С. Скрипник, І.О. Хітрова. – 2-ге вид. доопрац. і доповн. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2018. – 97 с.
15. Латинська мова та медична термінологія. Ч. III : Фармацевтична термінологія : практикум для студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів / авт.-уклад. А.К. Куліченко, Ю.С. Скрипник, І.О. Хітрова. – 2-ге вид. доопрац. і доповн. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2018. – 97 с.

16. Навчально-методичний посібник до практичних занять з дисципліни "Іноземна мова" для студентів спеціальностей "Медицина", "Педіатрія", "Лабораторна діагностика", "Фізична терапія, ерготерапія" / уклад. О.В. Гордієнко, А.В. Неруш, О.Л. Соляненко. - Запоріжжя: ЗДМУ, 2019.
17. Перші кроки до професійної англійської: практикум для студентів II курсу медичних факультетів спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія» / Г. К. Волкова, Л. В. Беспала. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2018.
18. Практикум для самостійної роботи студентів медичних факультетів з дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням» / Гордієнко О.В., Мирошніченко О.А., Соляненко О.Л.. – Запоріжжя: [ЗДМУ], 2018.

Методичні рекомендації для викладачів:

1. Lingua latina medica ad magistros=Медична латина для викладачів : методичний посібник для викладачів (для спеціальностей 221 «Стоматологія», 222 «Медицина», 224 «Технології медичної діагностики та лікування» спеціалізація «Лабораторна діагностика», 227 «Фізична терапія, ерготерапія», 228 «Педіатрія»)) / уклад. : А. В. Олексієнко, М. Ю. Калашникова, М. Є. Мартянова, Ю. С. Скрипник. – Запоріжжя : [ЗДМУ], 2018. – 129 с.
2. Lingua latina pharmaceutica ad magistros=Фармацевтична латина для викладачів : методичний посібник для викладачів які викладають студентам I курсу спеціальностей 226 «Фармація, промислова фармація» та 226 «Фармація, промислова фармація» освітня програма «Технологія

парфумерно-косметичних засобів» денної та заочної форм навчання / уклад. : Ю. С. Скрипник, І. О. Хітрова. – Запоріжжя : [ЗДМУ], 2019. – 129 с.

3. Англійська мова: Методичний посібник для викладачів до практичних занять з дисципліни “Іноземна мова” (Спеціальності: 222 «Медицина», 224 «Технології медичної діагностики та лікування», 227 «Фізична терапія, ерготерапія», 228 «Педіатрія»)/ Гордієнко О. В., Неруш А. В., Соляненко О. Л. . – Запоріжжя : ЗДМУ, 2018.

4. Англійська мова: методичний посібник для викладачів, які проводять практичні заняття у студентів І курсу медичних факультетів спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія» / уклад. О. В. Гордієнко, Л. В. Беспала, Т. І. Левада. – Запоріжжя : [ЗДМУ], 2018.

5. Методичні вказівки для викладачів до практичних занять з дисципліни «Іноземна мова» для студентів І курсу ЗВО освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр» галузі знань 22» Охорона здоров'я» спеціальності 221 «Стоматологія»

6. Методичні рекомендації для викладачів, що викладають Іноземну мову за професійним спрямуванням (англійську) студентам ІІ курсу медичних факультетів спеціальності “Медицина - 222” ”/ Л.В. Сазанович. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2018.

Матеріали для проведення поточного та підсумкового контролю (затверджені ЦМР ЗДМУ з гуманітарних дисциплін):

1. «Матеріали для проведення диференційованого заліку з дисципліни «Латинська мова та медична термінологія» для студентів І курсу та студентів

II курсу, які попередньо здобули освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста за спеціальністю 5.12010101 «Лікувальна справа» та 5.12010102 «Сестринська справа» для подальшого навчання у ЗВО МОЗ України, спеціальності 228 «Педіатрія». – авт.-уклад. Скрипник Ю.С., Калашникова М. Ю. – 53 с.

2. «Матеріали для проведення диференційованого заліку з дисципліни «Латинська мова та медична термінологія» для студентів I курсу та студентів II курсу, які попередньо здобули освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста за спеціальністю 5.12010101 «Лікувальна справа» та 5.12010102 «Сестринська справа» для подальшого навчання у ЗВО МОЗ України, спеціальності 222 «Медицина» . – авт.-уклад. Скрипник Ю.С., Калашникова М. Ю. – 53 с.

3. «Матеріали для проведення диференційованого заліку з дисципліни «Латинська мова та медична термінологія» для студентів I курсу та студентів II курсу, які попередньо здобули освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста 5.12010104 "Стоматологія" та 5.12010104 "Стоматологія ортопедична" для подальшого навчання у ЗВО МОЗ України, спеціальності 221«Стоматологія» . – авт.-уклад. Скрипник Ю. С., Мартянова М.Є., Левада Т. І. – 53 с.

4. «Матеріали для проведення диференційованого заліку з дисципліни «Латинська мова та медична термінологія» для студентів I курсу спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія». – авт.-уклад. Скрипник Ю.С., Шевкун А.В. – 53 с.

5. «Матеріали для проведення диференційованого заліку з дисципліни «Латинська мова та медична термінологія» для студентів I курсу спеціальності 224 «Технології медичної діагностики та лікування» спеціалізація «Лабораторна діагностика» . – авт.-уклад. . Скрипник Ю.С., Олексієнко А. В.– 53 с.

6. «Матеріали для проведення диференційованого заліку з дисципліни «Латинська мова та фармацевтична термінологія» для студентів I курсу I фармацевтичного факультету спеціальності 226 «Фармація, промислова фармація». – авт.-уклад. Скрипник Ю.С. -- 32 с.
7. «Матеріали для проведення диференційованого заліку з дисципліни «Латинська мова та фармацевтична термінологія» для студентів I курсу I фармацевтичного факультету спеціальності 226 «Фармація, промислова фармація» освітня програма «Технологія парфумерно-косметичних засобів» . – авт.-уклад. Скрипник Ю.С. -- 32 с.
8. Матеріали для проведення контрольних робіт з дисципліни «Латинська мова та фармацевтична термінологія» для студентів заочної форми навчання (спеціальності 226 «Фармація, промислова фармація» та 226 «Фармація, промислова фармація» освітня програма «Технологія парфумерно-косметичних засобів» 5 та 5,5 років навчання). — 36 с., автори-укладачі: Скрипник Ю. С., Тітієвська Т. В. . – Запоріжжя: [ЗДМУ], 2019.
9. Англійська мова: Матеріали для проведення диференційованого заліку з дисципліни “Іноземна мова за професійним спрямуванням” для студентів медичних факультетів спеціальностей «Медицина», «Педіатрія», «Технології медичної діагностики та лікування», «Фізична терапія, ерготерапія» / Гордієнко О.В., Неруш А.В., Соляненко О.Л. . – Запоріжжя: [ЗДМУ], 2018.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Brieger N., Pohl A. Technical English: Vocabulary and Grammar / N. Brieger, A. Pohl. – Oxford: Summertown Publishing, 2009. – 148 p.

2. Dickinson L. Autonomy, Self-directed Learning and Individualization / L. Dickinson // Individualization and Autonomy in Language Learning. – ELT Documents. – 1978. – № 103. – P. 7-28.
3. Eric H. Glendinning, Beverly A.S. Holmstrom. English in medicine. – Cambridge University Press, 2005.
4. Osborne Ch. Exam Essentials Practice Tests 1. Cambridge English: Advanced (CAE) (with key) / Ch. Osborne. – Hampshire: National Geographic Learning, 2015. – 248 p.
5. Вовк О. І. Формування англомовної граматичної компетенції у майбутніх учителів в умовах інтенсивного навчання : дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.02 «Теорія і методика навчання» / О. І. Вовк. – К., 2008. – 349 с.
6. Грищенко Я. С. Інтернет як засіб підвищення ефективності викладання іноземної мови на заочному відділенні технічних ВНЗ / Я. С. Грищенко // Сучасні підходи та інноваційні тенденції у викладанні іноземних мов: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 26-27 лютого 2010 р. – К. : Політехніка, 2010. – С. 43-45.
7. Задорожна І. П. Теоретико-методичні засади організації самостійної роботи майбутніх учителів з оволодіння англомовною комунікативною компетенцією : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра. пед. наук : спец. 13.00.02 «Теорія і методика навчання» / І. П. Задорожна. – Київ : Б.в., 2012 . – 44 с.
8. Иванова М. А. Формирование учебных умений студентов во внеаудиторной самостоятельной работе (На примере иностранного языка на неязыковом факультете): дисс. на получение научной степени канд. пед. наук : спец. 13.00.01 «Общая педагогика, история

педагогики и образования» / М. А. Иванова. – Липецк: ЛГПУ, 2005. – 244 с.

9. Іноземна мова: Методичні вказівки для самостійної підготовки до екзамену з кредитного модуля «Англійська мова загальнотехнічного спрямування» для студентів напряму підготовки 6.050903 Телекомунікації інституту телекомунікаційних систем [Електронне видання] / Уклад.: О. І. Назаренко, Л. М. Жигжитова. – К.: НТУУ «КПІ», 2016. – 89 с.
10. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми / В. І. Карабан. – Вінниця: Нова книга, 2004. – 576 с.
11. Конотоп О. С. Методика навчання майбутніх філологів англійського діалогічного спілкування з використанням відеофонограми : дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.02 «Теорія і методика навчання» / О. С. Конотоп. – К., 2010. – 262 с.
12. Конышева А. В. Организация самостоятельной работы учащихся по иностранному языку / А. В. Конышева. – СПб.: КАРО, Мн.: Издательство «Четыре четверти», 2005. – 208 с.
13. Кривчикова Г. Ф. Методика інтерактивного навчання писемного мовлення майбутніх учителів англійської мови : дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.02 «Теорія і методика навчання» / Г. Ф. Кривчикова. – Харків., 2005. – 179 с.
14. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька та ін. / за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої – К. : Ленвіт, 2013. – 590 с.

- 15.Методичні вказівки до організації самостійної роботи студентів заочної форми навчання всіх спеціальностей КПІ ім. Ігоря Сікорського / Уклад. І.А. Сидоренко, Я.С. Грищенко. – К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. – 92 с.
- 16.«Положення про порядок виконання та рецензування контрольних робіт студентів заочної форми навчання у запорізькому державному медичному університеті», затв. ЦМР ЗДМУ № 4 від 26.11.2019
- 17.«Положення про робочу програму навчальної дисципліни» [Електронний ресурс]. -- Режим доступу: http://nmv.zsmu.edu.ua/upload/doc_nmvm/robochi_programmi/pologennja_rp.pdf).
- 18.«Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у Запорізькому державному медичному університеті» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nmv.zsmu.edu.ua/upload/doc_nmvm/sistema_zvo/pologennja_pro_smjo_zdmu_3.pdf
- 19.Тамбовкина Т. Ю. К проблеме автономии обучающихся иностранному языку в педвузе / Т. Ю. Тамбовкина // Иностранные языки в школе. – 1998. – № 4. – С. 84-88.